

dwars

studentenblad
Universiteit Antwerpen

Nummer 40 - jaargang 6
Juni 2007
GRATIS

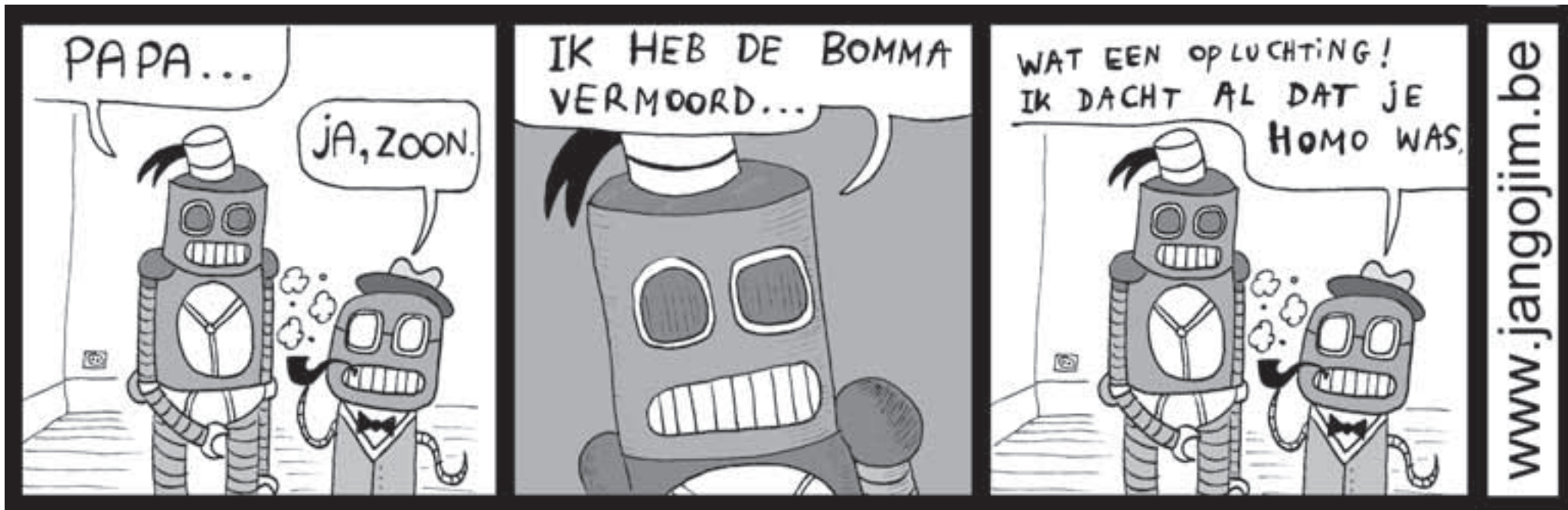
10 juni: jonge politici
blikken vooruit

Het Astridplein in een
nieuw kledje

Spectrum: actief
pluralisme aan de UA

Herman van Veen op doek

Colofon

dwars is het studentenblad van de Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten.

dwars verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op de UA-campusen Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim en Stad.

Oplage: 3.500 exemplaren.

V.U.: Ciska Hoet, Paardenmarkt 91, bus 1 B-2000 Antwerpen.

Hoofdredacteur: *Ciska Hoet*.

Redactiesecretaris: *Delphine De Pauw*.

Eindredactie: *Stijn Cools, Astrid De Wit, Matthias Meersmans (verantwoordelijke), Jonas Vincken*.

Redactie: *Wim Coreynen, Kirsten Cornelissen, Folker Debusscher, Charis De Craene, Maureen Deurinck, Niels Govaerts, Hendrik Jan, Ward Joppen, Mehdi Koocheki, Jef Leyssens, Raïssa Mvuyekure, Kim Overlaet, Dimitri Sakelaropolus, Sabeth Snijders, Jef Van Hoof-*

stat, Evelien Wouters, Ruud Wouters.

Fotografie: *Rudina Coraj, Jef Leyssens, Jonas Vincken (verantwoordelijke)*.

Illustraties: *Dimitri Sakelaropolus*.

Puzzelredactie: *Raf Bocklandt*.

Vormgeving: *Folker Debusscher, Delphine De Pauw, Ciska Hoet, Ward Joppen (verantwoordelijke), Jef Leyssens, Jonas Vincken, Tom Vingerhoets*.

Werkten mee aan dit nummer: *Bart Braem, Lieze Lingier en Lin Louage*.

Drukkerij: *Wilda nv, Deurne*

E-mail: dwars@ua.ac.be

Website: www.dwars.ua.ac.be

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt het recht om ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Redactielokaal en correspondentieadres:
dwars - studentenblad UA
 Paardenmarkt 91, kot 1
 B-2000 Antwerpen

Zoals het een studentenblad betaamt, rapporteerde dwars het afgelopen jaar geregeld over het wel en wee van het huidig hoger onderwijs. Onder andere de BaMa-hervormingen, de flexibilisering, outputfinanciering en creditsystemen passeerden de revue.

Onderwijs is een Vlaamse bevoegdheid en dus geen topic in de komende federale verkiezingen. Toch konden we het niet laten om in een kort interview ondermeer te peilen naar de mening van zeven politiek actieve studenten over het hoger onderwijs. Een goede opleiding vinden ze allemaal van primordiaal belang. En hoewel de concrete invulling die ze eraan geven uiteraard verschilt, vinden ze dat het beleid op vlak van onderwijs beter kan. Opvallend is dat zelfs animo (de jongerenafdeling van de SPA) niet achter hun eigen minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke staat.

Van outputfinanciering over zijn enge visie op gelijke kansen naar termen als zerotaligheid; de ideeën die Vandenbroucke lanceerde en de maatregelen die hij doorvoerde kunnen ook bij dwars op weinig sympathie rekenen. Toen de minister zich nog over Sociale Zaken ontfermde, getuigde hij

alleszins van veel meer inzicht en durf. Het ideaalbeeld van de student annex cliënt die zijn opleiding bij elkaar 'shopt' is alleszins niet het onze.

Dit blad stelde dan ook geregeld kritische vragen bij het concrete effect van al die vernieuwingen op de werkvloer en hekelde onder andere de verhoogde administratieve last voor zowel het

administratieve als het academische personeel. Ook de rat race waarin academici onder

andere dankzij de huidige financieringsmodellen als kennismachines verzeild dreigen te raken, moet door een studentenblad als het onze belicht worden. Het staat als een paal boven water dat we ook volgend academiejahr niet zullen nalaten dit te doen.

Ciska Hoet, hoofdredacteur

Universitaire rat race

Errata dwars 39:

Met dank aan de vzw Kif Kif (www.kifkif.be) voor hun medewerking bij het artikel 'Vrijheid en/of gelijkheid?'.
Bij het artikel 'Sport anders bekeken' werd Linde Vandenberg niet als auteur vermeld.

Cartoon	2
Colofon	2
Editoriaal	3
Anders en beter?	4
Antwerpse kledingvoorschriften	8
Studentenvertegenwoordiging	10
Post!	12
Eigen gelijk eerst	13
Hoog bezoek aan de UA	14
KunstEvenementenDorp Doel	16
Hooikoorts	17
Wij zijn niet belangrijk ofwa?	18
Ualumnus	20
De beestjes van het Astridplein	22
Spectrum: nieuwe studentenkoepel	26
Opleiding Geneeskunde vernieuwd	28
SMS	29
Van Cannes naar Canvas	30
Peilen naar de poll	33
Universitaire rat race	
Jonge politici	
Toespraak Tom Lanoye	
Vrije tribune: Joachim Ganseman	
Erasmuscolumn	
Leerkrediet	
Nash, Kuhn en Selten	
Ingezonden artikel: Eva Van Tulden	
Hatsjoe!	
Aan de poorten van Opel	
Zoo-directeur Rudy Van Eysendeyk	
Centerfold	
Einde van het struisvogelpluralisme?	
Interview met de decaan	
Om het af te leren	
Jonas Geirnaert	
Peter Van Aelst over peilingen	

dwars 40

Inhoud

And the Oscar Goes to Myself	36	De populariteit van biopics
Het nieuwe examenreglement	38	Ingezonden artikel: Joachim Ganseman
Literair	40	Kasper
Gekunsteld	40	Gaudi en Dali
Cultuurtips	41	Bonen in juni
Het bewaren van sneeuw	42	Herman van Veen
Puzzel	46	Win cultuurcheques!
Snor van de maand	47	Vladimir Poetin
Met dank aan...	48	De CDE-kok

Jongepolitici:

Ciska Hoet en Jonas Vincken

Dat ons land zich weer opmaakt voor nieuwe federale verkiezingen, daar kan je ook als universiteitsstudent niet omheen. Niet alleen de media staan er bol van, zelfs op de trappen van de agora op de Stadscampus worden er debatten georganiseerd. Voor de politiek actieve studenten onder ons is de kiesstrijd nog net een tikkeltje spannender. *dWars* zocht van elke grote partij een nog studerende jongere op en vroeg hen om schriftelijk op drie standaardvraagjes te antwoorden. Ze mochten kort hun licht laten schijnen over de voorbije legislatuur en de belangrijkste aandachtspunten van hun partij aanhalen. Alhoewel 'Onderwijs' een Vlaamse bevoegdheid is, wilden we ook daar hun mening over weten. Ziehier wat wij van hen in onze mailbox kregen:

Groen!

Wat vind je van het beleid van de voorbije legislatuur? →

De voorbije legislatuur kon je meteen merken dat Groen! uit de regering was. Het milieu is bijna nooit aan bod gekomen, behalve dan met de belachelijke picknicktaksen. Gewoonweg hallucinant is het, dat dit een antwoord is op de grote klimaatproblemen die er aankomen. En dan heb je nog de windmolens die voor 2004 beloofd waren, die staan er natuurlijk ook nog niet. Wanneer we naar het sociale kijken, is het toch wel schrijnend dat in één van de rijkste regio's ter wereld de armoede de voorbije vier jaar gestegen is, zelfs met SPa in de regering. Hieromtrent zijn er amper maatregelen getroffen.

Wat is jouw visie op de aanpak van het (hoger) onderwijs? →

Op de eerste plaats zou het onderwijs zich nog meer moeten democratiseren. Qua kosten blijft het nog te duur voor sommige ouders. Voor veel ouders is september een ongelofelijk zware maand om door te komen. Veel leerlingen zullen dan ook rekening moeten houden met hun studiekeuze omwille van het prijskaartje dat hier aan vasthangt. Hun vrije studiekeuze komt hierdoor in het gedrang! Het inschrijvingsgeld voor het hoger onderwijs wordt nu al opgetrokken, daar zeggen wij een krachtige NEE tegen. Onderwijs moet betaalbaar blijven voor iedereen. Het onderwijs zou ook meer op de leerling en de student moeten ingesteld worden. Hierbij is een individuele aanpak absoluut noodzakelijk. Elke leerling/student heeft zijn eigen kwaliteiten. Het is dan ook essentieel om een optimale studiekeuzebegeleiding te ontwikkelen. Er zijn nog veel te veel jongeren die in een richting terecht geraken die niet echt op hun kwaliteiten is afgestemd en spijtig genoeg vind je dit vooral bij de lagere klasse en allochtonen. Hier zou meer aandacht naar moeten gaan, zodanig dat iedereen gelijke onderwijskansen krijgt en zich individueel kan ontplooiën. Onderwijs is een recht, geen privilege!!!

Waarom is het belangrijk dat jouw partij in de volgende federale regering zetelt? →

We hebben op dit moment gewoon geen keus. Het is een race tegen de tijd. De klimaatproblemen hopen zich op. En dan heb je nog de sociale kant: armoede stijgt en de enige die deze problemen echt in de praktijk wilt aanpakken is Groen!

Ikrame Kastit, 9e plaats Kamer voor Groen!, studente PSW aan de VUB en ex-voorzitster Vlaamse scholierenkoepel

Wat vind je van het beleid van de voorbije legislatuur? →

De voorbije acht jaar hebben we één grote mediashow en afleidingsmanoeuvres gezien die dienden om de aandacht af te leiden van de echte problemen. Campagnes rond verkeersveiligheid en het milieu zijn enkel bedoeld om de burger nog meer geld uit de zakken te slaan in plaats van deze problemen effectief op te lossen. Dat de cijfers die gepubliceerd zijn door Paars voortdurend worden gemanipuleerd, is hier het beste voorbeeld van. In tegenstelling tot wat Paars altijd heeft beweerd, is onze staatsschuld de voorbije jaren nog gestegen en kraakt onze samenleving in haar voegen. Neem nu de affaire van de snelle verkoop van overheidsgebouwen om de begroting in evenwicht te krijgen. Wist u dat het Antwerpse justitiepaleis meer dan 100 miljoen euro heeft gekost en voor een schamele 100.000 euro verkocht is? Het gerecht zou overigens een vette kluif hebben aan het onderzoek naar die verkoop.

Wat is jouw visie op de aanpak van het (hoger) onderwijs? →

Er is dringend meer geld nodig voor het onderwijs in Vlaanderen. Onderwijs is de basis van welvaart en al te veel mensen vallen uit deze boot door armoede of slechte taalkennis, wat hun toekomst op het spel zet. Er is bijkomend personeel nodig om allochtone jongeren het Nederlands snel aan te leren zodat ze mee kunnen in ons onderwijs, dat bijzonder intensief is. Het is makkelijk een achterstand op te bouwen, maar om hem weer in te halen is zéér moeilijk. Ook zou er per provincie één universiteit moeten zijn. We zien dat Limburg tot nu toe nog steeds geen volwaardige universiteit heeft. Voor mensen die in een provincie wonen waar wél een universiteit is, lijkt dit een belachelijk feit, maar voor studenten uit Limburg is studeren een dure zaak omdat ze op kot moeten gaan.

Waarom is het belangrijk dat jouw partij in de volgende federale regering zetelt? →

De problemen in dit land zijn hopeloos door het voortdurende “Non” van de Walen. Slechts één partij staat achter de onmiddellijke onafhankelijkheid van Vlaanderen en dat is VB. Als we de economische, maatschappelijke en sociale problemen willen oplossen, is het broodnodig dat wij zelf alle bevoegdheden in handen hebben. Een land waar wij als Vlamingen geld moeten ophoesten aan de Walen wanneer wij iets willen veranderen, is onaanvaardbaar. Daarom moet het VB mee in het Federale parlement zitten, om het einde van België in te luiden.

Met Verhofstadt als premier kende België een kentering. Ons land hinkte lang achterop inzake ethische kwesties. Daar kwam sinds 1999 verandering in, ondermeer door de mogelijkheid tot euthanasie en het holebi-huwelijk. Verder zorgden tal van maatregelen voor een extra groei van de economie en de werkgelegenheid. Van 1999 tot 2006 kwamen er 295.000 jobs bij. Tijdens Verhofstadt II zijn er volgens het Nationaal Instituut voor de Statistiek 200.000 jobs bijgekomen. Sinds 1999 zijn de federale belastingen met 10,4 miljard euro verlaagd, voordien stegen ze onafgebroken. Een modaal gezin betaalt 4.400 euro minder belastingen. Voor de bedrijven ging er een vierde van de belastingen af. De grootste politiehervorming sinds 1830 werd met succes afgerond.

Vlaanderen heeft er alle baat bij het niveau van het hoger onderwijs op peil te houden. Kennis is immers de belangrijkste grondstof voor onze economie. Daarom moet het hoger onderwijs worden versterkt, zowel de universiteiten als de hoge scholen. Wetenschappelijk onderzoek moet worden aangemoedigd.

De inzet van de verkiezingen is de vraag of België verder gaat met de hervormingen die het nodig heeft, of daarentegen vervalt in het conservatisme en immobilisme van weleer. Voor ons is politiek meer dan goed bestuur. Het is een kwestie van visie. Open Vld wil nog gezondere openbare financiën en een afgeslankte efficiënte overheid. Via de individuele loopbaanrekening willen we de arbeidsmarkt flexibiliseren. Verder wil Open Vld tijdens de volgende legislatuur opnieuw 200.000 jobs creëren. De personenbelasting moet, net zoals in de vorige regeerperiode, met 3 miljard euro verlaagd worden zodat gezinnen opnieuw 2.000 tot 4.000 euro minder betalen op jaarbasis. Tot slot stapt Open Vld niet in een regering die de ethische verworvenheden wil terugschroeven.

Wat vind je van het beleid van de voorbije legislatuur? —>

De coalitiepartijen die het tijdens de vorige legislatuur moesten waarmaken, hebben mij in ieder geval niet overtuigd. Waarschijnlijk zullen de partijen die in de regering gezeten hebben dit tegenspreken, maar wat als we kijken naar hetgeen in eerste instantie bleef hangen in het collectief geheugen? Gevangenissen die zo overvol zitten dat gevangenen er letterlijk uit springen, het verkopen van ambassades om de begroting toch maar net te doen kloppen, het sluiten van verscheidene bedrijven (VW-vorst, ...) terwijl men prat gaat op de positieve begeleiding van de economie! Om dan nog maar te zwijgen over de nieuwe milieubelasting die (zonder rekening te houden met de feitelijke herbruikbaarheid van de verpakking) wordt geheven, waarbij tegelijkertijd gesproken wordt over de grote belastingverlagingen?

Wat is jouw visie op de aanpak van het (hoger) onderwijs? —>

Er moet niet telkens geijverd worden voor verandering of dergelijke, soms kan men ook zeggen dat iets goed gaat. Zo ook met de toestand in het hoger onderwijs. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat er geen ruimte hoeft te zijn voor perfectionering. Een voorbeeld waarin de overheid nog een rol kan spelen, is het opvolgen van de outputfinanciering (financiering op basis van het aantal behaalde studiepunten resp. van het aantal studenten dat afstudeert). Hierbij schuilen verscheidene ongewenste gevaren die de regering in het oog dient te houden. Vooreerst is er gevaar van kwaliteitsvermindering. Daarnaast speelt deze maatregel ook niet in op alle aanwezige factoren die samen zorgen voor het al dan niet slagen van een student. Inzet of motivatie kunnen bijvoorbeeld moeilijk gestimuleerd worden wanneer men van hogerop enkel op resultaten focust.

Waarom is het belangrijk dat jouw partij in de volgende federale regering zetelt? —>

Wanneer je de politiek vergelijkt met voetbal, neemt CD&V het middenveld voor zijn rekening. Een spontane groep werkers die na de opbouw van een aanval ook meelopen om ervoor te zorgen dat de afwerking vlot verloopt, maar tegelijkertijd altijd paraat staan de aanvallen van de andere ploeg op te vangen en onmiddellijk een tegenaanval in te zetten. Met CD&V krijg je dus meer waarde voor je stem!

Stefan Jenart, lid van CD&V-Wilrijk en student Geschiedenis aan de UA

We onthouden van de twee vorige legislaturen vooral de spectaculaire vooruitgang die er geboekt is op ethisch gebied (invoering van homohuwelijk en –adoptie, legalisering van euthanasie). Niemand had bij de verkiezingen van 1999 durven hopen dat al deze zaken (oude eisen van animo) in 2007 gerealiseerd zouden zijn. Helaas wordt dit ethisch palmares ontsierd door het geknoei op gebied van drugsbeleid (een werkbare legalisering van softdrugs is zonder twijfel een werkpunt voor de volgende regering) en af en toe door het gebruik van kunst- en vliegwerk bij het opstellen van begrotingen.

animo is net als de minister van Onderwijs (Frank Vandenbroucke) voorstander van een 'tweede democratiseringsgolf' in het hoger onderwijs. Helaas werkt het vooropgestelde beleid van de minister zulk een democratiseringsgolf eerder tegen: onder het mom van het verbeteren van de diversiteit onder studenten en van onderwijs op maat van de student, worden de kleine onderwijsinstellingen (net diegene die de meest diverse studentenpopulatie hebben en die het meest studentgericht werken) 'weggerationaliseerd'. animo is het hiermee grondig oneens: wij stellen daarentegen een beleid voor dat in de eerste plaats de grote instellingen voor hun diversiteits- en studentgericht beleid responsabiliseert en de kleine instellingen in ere houdt. Het onderwijs moet investeren in studenten in plaats van in diploma's.

De volgende regering staan belangrijke uitdagingen te wachten op economisch gebied. Het is voor animo dan ook uitermate belangrijk dat deze uitdagingen op een sociale manier beantwoord worden, en dat de neoliberale reflex die in alle andere partijen aanwezig is, geen kans krijgt. Ook wat milieubeleid betreft is een sociaal rechtvaardige aanpak nodig. Met sp.a in de regering wordt bovendien gegarandeerd dat de politiek tijdens de komende legislatuur niet opnieuw gedomineerd wordt door dat ene non-thema bij uitstek, namelijk de staats hervorming.

Karen Milants, lid van Animo-Stuant en sp.a-kandidaat voor de Kamer (18^e plaats effectief), studente Geschiedenis aan de UA

Spirit

Wat vind je van het beleid van de voorbije legislatuur? →

Paars heeft de verdienste gehad een aantal hervormingen in gang te zetten. In ethische vraagstukken en in het buitenlands beleid is ons land een voortrekker geweest. Dat was met CD&V ondenkbaar. Ook het Generatiepact is een stap in de goede richting, omdat hierdoor de solidariteit tussen jongeren en ouderen wordt hersteld. Minder goed heeft de regering op het institutionele gebied gescoord, zowel wat de staatshervorming als wat politieke vernieuwing betreft.

Wat is jouw visie op de aanpak van het (hoger) onderwijs? →

Onderwijs staat centraal voor een links-liberale partij als Spirit. Wij geloven dat een goede opleiding en vorming de sleutel is tot succes. Het onderwijs moet een plek zijn waar iedereen zich kan ontplooiën. Louter dan een gerichtheid op kennis, moet het onderwijs ook competenties aankweken en dus bijvoorbeeld ook aandacht hebben voor interculturaliteit, de aansluiting op de arbeidsmarkt of het stimuleren van burgerschap. Inzake het hoger onderwijs is Spirit ervan overtuigd dat de universiteiten en hogescholen via hun kwaliteitsvol onderwijs cruciale spelers zijn in de kenniseconomie van morgen. Daarbij steunt Spirit ook de meeste studenteneisen, zoals de vraag om een degelijk sociaal statuut.

Waarom is het belangrijk dat jouw partij in de volgende federale regering zetelt? →

De links-liberalen van Spirit zijn nodig in de volgende regering omdat die partij als enige opkomt voor de nieuwe generatie. Globalisering, vergrijzing, verkleuring, klimaatverandering... Volgens Spirit zijn dit geen bedreigingen, maar net uitdagingen waarop een progressief antwoord moet worden geformuleerd. Daarvoor zullen misschien enkele gevestigde belangen of taboes moeten worden doorbroken. Spirit is daar het best geplaatst om los van hokjesdenken met vernieuwende oplossingen te komen. De links-liberalen zullen garant staan voor een duurzame en diverse samenleving.

Thomas Leys, voorzitter van Jong-Spirit en student Wijsbegeerte aan de KULeuven

N-Va

Acht jaar Paars staat gelijk met acht jaar immobilisme. Hetgeen begon als 'open debatcultuur' werd al snel een 'goednieuwsshow' met 'perceptie' als ordewoord. Verhofstadt heeft geregeerd bij de gratie van de PS en heeft zijn belangrijkste principes laten varen. De belastingen werden verhoogd, BHV werd niet gesplitst, ze stemden het migrantenstemrecht, de Belgische nationaliteit werd een vodge papier, het generatiepact is een lege doos -net zoals het zilverfonds- en als toemaatje kregen we acht jaar op rij een begroting in evenwicht, die weliswaar met spuug en paktouw aan elkaar hangt. Echte problemen, zoals de lasten op arbeid en de komende vergrijzing, werden niet of nauwelijks aangepakt.

De toegankelijkheid van het onderwijs is één van de belangrijkste aandachtspunten. Hoge inschrijvingsgelden, naar Angelsaksisch model, kunnen dus niet. Daarnaast is het van groot belang dat het Nederlands aanzien wordt als een volwaardige onderwijstaal en een algemene verengelsing uitblijft. Vele studenten en professoren hebben zelf last met de Engelse taal, wat in het bijzonder nefast is voor jongeren van allochtone afkomst voor wie het Engels de derde of vierde taal is. Ik vind het zeer belangrijk dat we de tweede democratiseringsgolf versnellen, onder andere door het optimaliseren van de studie(keuze)begeleiding. Een ander belangrijk punt is de rationalisering van het hoger onderwijs. Universiteiten en hogescholen moeten samenwerken, zodat situaties waarbij slechts enkele studenten een bepaalde opleiding volgen zich niet langer voordoen.

N-VA engageert zich, samen met CD&V, voor een grondige staatshervorming. Vlaanderen en Wallonië moeten elk een antwoord kunnen bieden op de specifieke problemen waarmee ze geconfronteerd worden. Met de juiste hefboomen kunnen we de jeugdwerkloosheid terugdringen, de vergrijzing aanpakken, de wachtlijsten in de zorgsector wegwerken, de transfers transparant maken, een eigen verkeersbeleid voeren... zonder dat de ene gemeenschap de andere blokkeert. Beide deelstaten moeten op voet van gelijkheid oplossingen vinden. Enkel het Vlaams kartel garandeert een goed en doordacht beleid waar iedereen beter van wordt.

Bas Luyten, voorzitter Jong-N-VA en student Rechten aan de VUB

Het gala-uniform van het westersedenken

De Universiteit Antwerpen beloonde dit jaar Tom Lanoye, Bart Moeyaert en Ramsey Nasr met een eredoctoraat voor hun werk als stadsdichter. Op 26 april kwamen zij dit eredoctoraat in ontvangst nemen. Dit is een ingekorte versie van de toespraak die Lanoye toen gaf.

Het eerbiedwaardige college van de Universiteit Antwerpen heeft ons, drie stadsdichters, vereerd met het hermelijn en met de helm van het verlichtingsdenken, deze academische baret. Een soort van ineengezakte, fluwelen champignon. Wie wil, kan er een symbool in zien van de nieuwbakken vestimentaire ethiek van deze stad.

Zouden wij, uitgedost met deze pots, ons hypermoderne Antwerpse justitiepaleis nog wel ongestraft mogen betreden? Een paar weken geleden liet een rechter, verwijzend naar een verordening die dateert van voor de processen tegen officier Dreyfus, een jood met een keppeltje verwijderen, alsook een moslima met een hoofddoek en een muzelman met een gebreid gebedsmutsje. De muzelman riskeert zelfs een veroordeling. Niet vanwege slechte smaak of gevallen steken in zijn breiwerk, maar vanwege smaad aan ons gerecht en de hele Belgische staat. Wat een muts al niet vermag.

De Antwerpse rechter staat niet alleen. Ik

citeer een recente dienstnota van het Antwerpse stadsbestuur, getiteld 'Diversiteit: kledijvoorschriften voor stadspersoneel'.

"Het (stads)bestuur wil de diversiteit van het personeel aanmoedigen. Bij de stad moeten veel mensen met veel verschillende visies kunnen werken. Maar de uiterlijke tekenen van die persoonlijke overtuiging kunnen niet worden getoond bij rechtstreeks klantencontact. Dan staan neutraliteit van de dienstverlening en respect voorop. Uiterlijke symbolen van de levensbeschouwelijke, religieuze, politieke of andere overtuigingen worden bij rechtstreeks klantencontact niet gedragen. Niet alleen moet dat elke schijn van partijdigheid vermijden. Tevens moet dit het draagvlak voor een divers personeelsbeleid als afspiegeling van een diverse stad bij personeel en bevolking vergroten."

In één enkele alinea valt vier keer de term 'diversiteit'... Als in een café een onbekende vier keer komt zeggen dat hij nuchter is, dan weet je genoeg. Die man is zo zat als een aap. Iets gelijkaardigs is hier aan de hand. Wie zich zo grondig excuseert, legt zijn drijfveer

bloot, en die heet: allergie voor diversiteit. Afkeer van verschillen. 't Stad is van iedereen, maar dat mag je vooral niet merken binnen de muren van 't stadhuis. De dienstnota is niet afgelopen. "Personeel in uniform draagt geen andere kledij of kentekens, met uitzondering van de symbolen van de stedelijke huisstijl. Personeel in werkkledij of veiligheidskledij draagt geen andere kledij of kentekens, met uitzondering van de symbolen van de stedelijke huisstijl. Personeel dat direct in contact staat met publiek, klanten of externe partners draagt degelijke, niet opzichtige kledij." "Niet opzichtige kledij?" Dat sluit meteen T-shirts uit van Walter Van Beirendonck! Terwijl die juist gevraagd is als ontwerper van stadsuniformen omdat hij zo lekker opzichtig durft te zijn. Opzichtigheid is dus blijkbaar geen bezwaar als zij maar collectief bedreven wordt. Waardoor zij natuurlijk geen opzichtigheid meer is, maar uniformering. De schijn van hipheid, de realiteit van onderwerping.

Ik citeer voort. "Uiterlijke symbolen van levensbeschouwelijke, politieke, syndicale, sportieve, etc. overtuiging worden niet tijdens de werkuren gedragen. Ook niet voor het goede doel. Dus geen kruisje, keppeltje, hoofddoek, tulband, kentekens van serviceclubs, verenigingen, hiv-speldje enzovoort." Ja, dat hoort u goed. Zelfs het rode lintje dat rond Werelddaidsdag wereldwijd wordt gedragen staat de neutraliteit van de Antwerpse dienstverlener in de weg, alsook het respect voor de Antwerpse overheidsklant. Ik neem aan dat hetzelfde dan ook geldt voor buttons van 'Kom op tegen kanker' en 'Weg met de builenpest'. Of zijn kanker en builenpest neutrale aandoeeningen die respect níét in de weg staan, en AIDS juist wel? En zo ja: wiens respect? En waarom? Meteen is neutraliteit geen neu-

traal woord meer. In een justitiepaleis of een stemlokaal kun je, bij rechter en voorzitter, de roep om ongebondenheid nog begrijpen. Daar bevindt zich, tastbaar, de scheiding der machten en de vorming van onze besturen. Maar hoeveel filosofische neutraliteit is er nodig bij het overhandigen van een subsidieformulier voor een nieuw dakterras? Is de keppel écht een belemmering bij het noteren van een adresverandering? Welke neutraliteit wordt geschonden bij de inschrijving in een geboorteregister, uitgevoerd door iemand met een T-shirt van Che Guevara en een polsbandje tegen de ziekte van Alzheimer? Arm stadspersoneel! Wat kun je nog dragen om reglementair in orde te zijn? Sportschoenen uit lageloonlanden? Nee. Een petje met een ander logo dan de 'A' van 't Stad? Nee. Een bandana omdat je fan bent van Keith Richards? Mijn God! Op den duur zou je, om toch maar niets te symboliseren of te suggereren, naar je werk gaan in een stadsboerka. En die bestaat al, hoor. Onze beroemde witte vuilniszak. Hij draagt zelfs het stadslogo, onze 'A', op zowel de voor- als de achterkant!

Je zou denken dat we alle mogelijke personeelsleden hebben gehad. Maar voor de zekerheid besluit de nota zo: "(Alle) andere personeelsleden dragen eveneens een degelijke, niet opzichtige kledij die hoffelijkheid uitstraalt. Zo kan bijvoorbeeld wel een oorbel voor mannen, maar geen zware neuspiercing. Zo kan ook een hoofddoek, maar geen zware sluiervorming." (Twee oorbellen is blijkbaar wél een probleem, zeker als ze van je moeder zaliger zijn.)

Sluiervorming. Wat is dat nu weer? Een kwaadaardige schimmel? Een nieuw natuurverschijnsel? 'Vanochtend veel sluiervorming op de E40!' Het is hoe dan ook iets waar geen mensenhand mee lijkt gemeid.

iets wat zo losstaat van menselijke besluitvaardigheid dat je er met gemak hard tegen kunt optreden.

De lichtere variant, de hoofddoek, "kan". Een mooie, positieve afsluiter. Ware het niet dat vlak daarboven werd aangegeven dat een hoofddoek juist niet kan, voor "personeel dat direct in contact staat met publiek, klanten of externe partners". En welk personeelslid heeft niet vroeg of laat zulke contacten, tenzij hij als bootsman is tewerkgesteld in de beroemde riolen van 't Stad?

Luister, ik vind die hoofddoek een onding, hoor - en ik weet waarover ik het heb. Ik ben in mijn prilste jeugd opgevoed door nonnen in, zeg maar, zware sluiervorming. Ik ben net zo goed een ketter zo groot als een kathedraal geworden.

Ik wil dan ook met de hoofddoek kunnen lachen. Ik wil zijn nut betwijfelen. Ik wil hem zien als symbool van mogelijke onderdrukking, net zo goed als de kanten sluiervorming die hoort bij de witte bruidsjapon waarin nog steeds menige bruid het stadhuis be-

versiteit een bastion is. Ik wil die hoofddoek niet verbieden. Zeker niet waar zo'n verbod alleen maar contraproductief werkt, omdat het van die hoofddoek een symbool zal maken van cultureel, politiek en sociaal verzet, los van het religieuze, dat er alleen maar fanatieker op zal worden. En omdat de consequenties van zo'n verbod onze stad reduceren tot een kostschool uit de jaren vijftig. Met navenant kledingreglement. Het enige buitenissige is een T-shirt onder een colbertje, gedragen door de burgemeester, zelfs als hij delegaties ontvangt in het land waarvan zoiets een belediging vormt. Ik ben daar voorstander van, hoor. Maar kom dan een ander niet de les spellen in je eigen kot.

Wat daarbij het meest stoort, is de weerkerende claim van 'neutraliteit'. Neutraal? In deze nota kun je van alles lezen. Maatschappelijke durf, of politieke lafheid. Welkome duidelijkheid, of omfloerste achterbaktheid. Gelijke kansen of genadeloze Gleichschaltung. Maar één ding kun je deze nota nimmer noemen. Neutraal. Zeker niet in een stad waar, vlak voor verkiezingen, een vrouw op straat is neergeschoten omdat ze

rele drama.

Wat we van de pastoor hebben afgepakt, moeten we niet teruggeven aan de voorzitter van het Humanistisch Verbond, laat staan aan de logebroeder, en al helemaal niet aan de marketeer en de directeur van Censydiam: de waan van superioriteit, en het dictaat van het eenheidsdenken.

Nou ja, 'eenheid'? 'Duidelijkheid'? In Gent bestaat zo'n kledingreglement niet. In Mechelen ook niet. Wat meteen de hoogdringendheid en de politieke opportuniteit van zo'n dienstnota in vraag stelt. Die spagaat van grote steden is alvast een mooi onderwerp voor de speeches van de komende 1 meistoeten, neutrale socialisten onder elkaar. Inmiddels moet ik besluiten, zonder stoet, en zonder fanfare. Beste stad van mij, beste voormalige werkgever... In de naam van diversiteit en respect: ik schaam mij een beetje dood om 'A'. Ik word, inderdaad, zot van 'A'. Ik ben met veel plezier uw dichter geweest. Dat neemt niemand van mij af. En ik neem het ook niet van u af. Ik ben er trots op, en dankbaar om.

Maar thans eet ik mijn Antwerpse Handje in schande. Ik strooi op mijn hoofd de as die is ontstaan na het verbranden van gezond verstand en onze grootste trots: onze vrijheid, onze weerbaarheid, ons geloof in onszelf. Ons vermogen om niet terug te deinzen voor chantage, van zowel de een als van de ander.

Zo kende ik Antwerpen. Nu ken ik het amper terug. Ik ben benieuwd waar ik nog binnen mag, met die as als hoed op mijn hoofd. ■

Op deze tekst kwamen verschillende reacties die we hier niet hebben opgenomen. U kan ze ongetwijfeld nalezen via internet.

Tom Lanoye hekelt een dienstnota van het Antwerpse stadsbestuur over kledingvoorschriften

treedt, zonder dat er een seculiere haan naar kraait.

Maar ik wil één ding nooit, juist vanwege - vooruit met de grote woorden - onze Europese principes, rechten en vrijheden, onze erfenis uit de verlichting waarvan deze uni-

een hoofddoek droeg.

Alleen die dominante cultuur noemt zich neutraal die zelfs niet inziet dat zij zich dominant gedraagt. Omdat zij zich simpelweg als enig mogelijke ziet. Dat is, in een notendop, het almaar toenemende monocultu-

Ook dit jaar zijn er, voor het zoveelste jaar op rij, te weinig kandidaten om alle beschikbare posities in de studentenvertegenwoordiging op te vullen. Het probleem is het meest acuut aan de buitencampusen: sommige onderwijscommissies in de de faculteit Wetenschappen kijken al raar op als ze 1 student in hun midden zien opduiken, laat staan het aantal dat er eigenlijk zou moeten zitten. De faculteit FBD had afgelopen jaar eigenlijk geen enkele verkozen vertegenwoordiger voor de studentenraad van de UA. Voor deze plaats is achteraf iemand aangesproken, die dat gelukkig nog wou doen. Maar ook de Stadscampus blijft niet gespaard: in de faculteitsraad Rechten (toch net dié faculteit waarvan je verwacht dat er genoeg mensen zitten die in de rechten van de student geïnteresseerd zijn) had men de grootste moeite om de beschikbare plaatsen op te vullen.

Tekst: Joachim Ganseman 2e lic. Informatica

Op de buitencampusen werd in 2006 geen verkiezing georganiseerd, om de eenvoudige reden dat er veel meer plaatsen waren dan kandidaten, en elke kandidaat automatisch verkozen was. Deze situatie is erg gevaarlijk: studentenvertegenwoordiging is wettelijk vastgelegd in het "participatiedecreet". Om een geldige vertegenwoordiging te hebben moeten er verkiezingen georganiseerd worden, en moet 10% van alle studenten zijn stem hebben uitgebracht. Ik heb de exacte cijfers niet, maar ik denk niet dat ik overdrijf als ik zeg dat dat aantal uitgebrachte stemmen in 2006 eerder bij 2% lag. Volgens de wet heeft de UA momenteel het volste recht om de studentenvertegenwoordiging vrijwel overal af te schaffen. Kleine kans dat ze dat zou doen, ze wil haar gezicht immers niet verliezen, maar het blijft een onnodig risico.

Mijns inziens heeft een over het algemeen constructieve houding aan beide zijden dit jaar geleid tot veel positieve resulta-

ten. Deze resultaten van de studentenvertegenwoordiging zijn jammer genoeg weinig bekend, en daar ligt waarschijnlijk een eerste grote oorzaak van het nijpend tekort aan nieuwe kandidaten voor de vertegenwoordiging. Niemand weet wat we nu eigenlijk uitsteken. Nochtans worden van elke vergadering steeds verslagen gepubliceerd, die ingekeken kunnen worden door iedereen. Heel specifiek voor de studentenraad, zijn deze, samen met nog veel meer info, beschikbaar via Blackboard, waar alle studenten gemakkelijk toegang toe hebben.

Een tweede probleem waar de studentenvertegenwoordiging mee kampt, naast bekendheid, is erkenning bij de studenten zelf. Mijn functie als studentenvertegenwoordiger schijnt soms zelfs negatief af te stralen op mijn imago. Azijnpijssers heb je natuurlijk overal en ik kan zeker tegen een stootje, maar al te vaak merk ik bij mensen toch een zekere minachting voor studentenvertegenwoordiging. Wie een

probleem heeft weet mij snel te vinden, maar voor het overige ben ik blijkbaar "die vuile politieke". Het aantal uren dat ik erin steek, daar is niemand zich van bewust. Vergaderingen en onderhandelingen worden niet aan de valven geafficheerd of op publieke kalenders gezet, gebeuren veelal discreet achter gesloten deuren, en het vele mailen, typen, documenten opstellen, initiatieven uitwerken ..., gebeurt gewoon aan mijn bureau. Gelukkig zijn er, ondanks deze keerzijde van de medaille, nog mensen die idealistisch en gemotiveerd genoeg zijn om het voor hun medestudenten op te nemen in een bestuursorgaan van de UA. Het zijn er enkel niet genoeg, we kunnen met moeite alles draaiende houden.

De grote respons op de enquêtes die de studentenraad dit jaar heeft gehouden, wijst er nochtans op dat veel studenten zich wel degelijk aantrekken wat er gebeurt aan de universiteit. Dat bewustzijn is al een eerste, belangrijke stap. Nu komt het erop aan om een uitgesproken mening niet anoniem op een forum te moeten lezen, maar effectief op een bestuursvergadering te horen. Maar de kritische student stelt zich niet graag kandidaat: het lijkt

niet leuk, het lijkt niet interessant. niets is minder waar: zoals zo vaak is het net zo leuk als je het er zelf van maakt.

Het blijkt echter niet eenvoudig om volk te trekken. In tegenstelling tot elke andere Vlaamse universiteit, heeft de studentenvertegenwoordiging hier geen budget. Zo is het moeilijk om zelfs iets eenvoudigs te doen, zoals flyers drukken: dat moet allemaal eerst uit eigen zak komen. Eens een vat geven is al helemaal onmogelijk, want probeer dat maar eens als geldige onkosten te dienen bij de UA. Zo komen we natuurlijk nooit in de gratie, en zo wordt nieuwe mensen aantrekken moeilijk. Ik sta machteloos, en heb geen idee van wat er moet gebeuren om de vertegenwoordiging op gang te krijgen zoals het zou moeten. Alle suggesties zijn welkom.

Uiteindelijk moeten we het hebben van de studenten zelf. Misschien dat er dan toch een soort van mentaliteitswijziging nodig zal zijn. Aan de buitencampusen van de UA, waar ik dagelijks ronddoel, heerst allesbehalve een debatcultuur. Veel verenigingen gaan de serieuzere onderwerpen maar al te vaak uit de weg. Liever de elfendertigste cantus dan eens een open gespreksavond met een onderwerp zoals,

Crisis inde Studentenvertegenwoordiging

ik zeg maar iets, de toekomst of inhoud van je eigen studierichting. Da's immers niet interessant, toch? Debatten worden niet of nauwelijks nog georganiseerd, de meeste praesidia kennen al 20 jaar geen functie "politiek" meer, en zelfs de functie "cultuur" lijkt met uitsterven bedreigd.

Tijd dus voor wat actie. We zijn hier niet voor niks in Antwerpen, economisch hart van België, centrum van ondernemingszin. Bij mij in de familie zeggen ze graag: "uw schoenveters knopen zich niet vanzelf". Het is nodig dat iedereen beseft dat, bijvoorbeeld, het onderwijs- en examenreglement niet zomaar uit de lucht komt vallen. De laatste 2 jaar heb ik de ontwikkeling van dat document van dichtbij mee gevolgd. Tientallen uren onderhandelen, wikken en wegen zijn daar in gekropen dit jaar, om bijvoorbeeld de deliberaties voldoende te vrijwaren, het fraudereglement de verduidelijken, te zorgen dat studenten nog beter op tijd hun examenroosters krijgen... Allemaal punten en komma's, die tezamen één groot geheel maken. Mee rond de tafel zitten voor onderhandelingen aan zo'n belangrijk document is een erg interessante en leerrijke ervaring. Het is diplomatie en strategie op het scherpst van de snee. Een minimale verschuiving van een bepaalde lijn kan al snel zorgen dat 50 studenten aan de andere kant ervan belanden, en kan dus op 50 levens een enorme impact hebben.

De kennis en vaardigheden die je door zulke zaken kan opdoen leer je waarschijnlijk nergens in je opleiding, en zijn erg waardevol. Niet alleen in een latere carrière, maar ook nu al tijdens een studieloopbaan op de universiteit. De UA is een bedrijf van bijna 3500 werknemers en bijna 10000 studenten. Als je daarin je stem kan laten horen en jezelf kan doen

meetellen, dan bouw je alleszins heel wat ervaring op voordat je in het beroepsleven stapt.

Ongetwijfeld zijn er zelfs nu, na de verkiezingen voor studentenvertegenwoordiging, nog plaatsen niet ingevuld. Wie het ziet zitten zich ook in te zetten voor zijn medestudenten langs een andere weg dan een praesidium, kan hiervoor gerust contact opnemen met Unifac of ASK-Stuwer. Zij zullen je met plezier zeggen waar je nog terecht kunt. De studentenraad kan je eventueel ook contacteren: dit jaar werden er verschillende externe mensen aangetrokken om delegaties in te vullen waarvoor studentenraadsleden zelf geen tijd meer hadden, en dat experiment is zeer goed geslaagd en maakt veel kans om verdergezet te worden.

Liefst zag ik dat natuurlijk helemaal niet gebeuren, en alles via verkiezingen opgevuld worden, zoals het bedoeld is. De UA is de meest vooruitstrevende universiteit in het land wat inspraak betreft, er zijn honderden posities beschikbaar voor studenten. Maar tegelijk zijn wij de enige universiteit van het land waar de studentenvertegenwoordiging met de beste wil van de wereld niet ingevuld raakt zoals het hoort. Nergens is de onverschilligheid of het wantrouwen zo groot als hier. Voor de toekomst van deze universiteit, stad en land, hoop ik toch dat dat geen gewoonte wordt. ■

Deze tekst is een persoonlijk initiatief en verkondigt geenszins een mening van de studentenraad in haar geheel, of van enig ander orgaan waar ik in zetel.

Dit artikel werd ingekort. De volledige versie kan u vinden op www.dwars.ua.ac.be

VITALSKI

de chroniqueur van een generatie

‘Vitalski is nu eenmaal onvervangbaar.’

JEROEN DEPRETER, DE MORGEN

‘Literatuur die pijn doet, maar toch altijd met een lach.’

PETER HAECKX, GAZET VAN ANTWERPEN

DE GEUR VAN NAT HAAR
ISBN 9789044316131 - € 14,90

OP STERK WATER
ISBN 978044317572 - € 14,90

BEHEKST
ISBN 9789044315868 - € 14,90

POST

Querida Lieze,

Is dit al onze laatste brief? De tijd raast voorbij en er is nog zoveel dat ik wil ontdekken en doen. Laatst ontdekte ik dat je veel sneller bij het strand geraakt op de fiets dan met de metro. Er is zelfs een heus fietspad aangelegd dat vertrekt achter m'n appartement en dat je helemaal tot aan de playa brengt. Toch is Valencia geen fietsstad. Als je ergens anders heen wil dan het strand is de kans groot dat je overhoop wordt gereden door roekeloze chauffeurs. De Valencianen leven op straat. Privétuinen in de stad bestaan niet, maar wel vind je overal groen en bankjes. Erg gezellig. Overall zitten mensen, vaak alleen maar te genieten van de omgeving. Een bezoekje aan het thuisland hoort bij het leven van een Erasmusstudent in Spanje, dus ben ook ik in het lange weekend van 1 mei even over en weer geweest. Ontluis-terende vaststelling: in België was het 30° onder een stralende hemel, in Valencia regende het en was het 10° frisser. Ik heb ook nog een schoolreis met andere Erasmusstudenten naar Salamanca meegepikt. Deze universiteitsstad deed me erg denken aan een theaterdecor. Al de gebouwen hebben exact dezelfde kleur en de straten zijn erg proper. De stad behoort niet voor niets tot het werelderfgoed. Spanjaarden lopen er nauwelijks rond, enkel toeristen en Erasmussers die ten volle genieten van het bruisende uitgaansleven en elkaar onvermijdelijk voortdurend tegen het lijf lopen. We hebben ook nog korte uitstapjes gemaakt naar Segovia en Ávila, twee bijzonder pittoreske stadjes. Nu moet ik me echter verdiepen in het Spaanse schoolwerk. Binnenkort komen de examens er ook aan. Italianen en Portugezen winnen: ze vormen de grote meerderheid van de Erasmusstudenten hier! Wat is het toch leuk om zo'n internationale vriendenkring op te bouwen. Frustrerend echter dat die vriendschappen oppervlakkig blijven en je er voortdurend nieuwe energie moet instoppen. Internet is een geweldig hulpmiddel om in contact te blijven met *el mundo*, maar iedereen gaat zijn eigen weg en *it will never be the same again*.

Hasta pronto, terug in Bélgica,

Lin

Então Spaanse schone,

Laten we negeren dat het hier op zijn einde loopt. Laten we negeren dat we nu toch stilaan - op het gemak weliswaar, maar toch onontkenbaar en overduidelijk stilaan - een Portugees boek zouden moeten openslaan en een poging zouden moeten ondernemen de inhoud door onze grijze massa te laten absorberen (en, als het enigszins mogelijk is, ook vast te houden). Het studiedebesef valt in ieder geval nog vrij gemakkelijk te onderdrukken. Hier vindt deze week namelijk het jaarlijkse 'Queima das Fitas' plaats: omschreven in verscheidene reisgidsen als een traditi-oneel, eeuwenoud studentenfeest, waar je de studentenpopulatie van Coimbra kan zien rond-paraderen in de authentieke klederdracht. Vrije vertaling door een objectieve buitenstaander, namelijk mezelf: een ongelofelijke bras/zuippartij, waar je de studenten kan zien rondzwalpen en van de trappen zien stuiten in een volledig *démodé deux-pieceke*, gecombineerd met een Harry Potter-achtige cape die in de vroege uurtjes wordt gebruikt als een sluier om ik-wil-niet-weten-wat-er-juist-gebeurt-onder-die-grote-zwarte-cape-waar-duidelijk-twee-mensen-verstrengeld-zijn-in-een-innige...-gedrag te verbergen. Ik waan me hier al drie dagen in Zweinstein en maakte al enkele Portugeze, authentiek geklede studenten te vriend door hen te vragen naar hun toverstok. Het authentieke en karaktervolle van dit hele spektakel ontgaat me, maar dat neemt niet weg dat ik met grote ogen en een onverwoestbare fysiek aan dit festijn deelneem. Maar soms slaat het toe. Het besef: beste vrienden, onze tijd hier zit er bijna op. Ik sta het mezelf nog niet toe om ook maar enige vorm van melancholie te ontwikkelen. We zijn hier nog en daar zijn we nog altijd content om. Maar het zit eraan te komen: we boeken onze vluchten en beginnen stilaan plannen te maken voor de zomer, de zomer thuis. Meid, hier mijn voorstel: laten we negeren, nog heel eventjes langer negeren, dat we in minder dan twee maanden weer met ons valies en onze kabas in Antwerpen Centraal staan. Jij gaat naar huis door de Pelikaanstraat en ik pak bus 41, zoals we altijd hebben gedaan en zoals we nog een jaar langer zullen doen. Ik vraag me af welke sporen er zullen nablijven, en voor hoe lang. Gelukkig heeft 't Stad een bloeiende Portu-gese wijk...

Lieze

Het leerkrediet komt er op vraag van bepaalde instellingen die de veronderstelde financiële nadelen van outputfinanciering willen doorschuiven naar de student. Een student die een steekje teveel heeft laten vallen en zijn rugzakje met studiepunten heeft uitgeput, krijgt voortaan de rekening gepresenteerd. Als hij dan toch nog de toestemming krijgt om voort te studeren, betaalt hij dubbel studiegeld. Dat leerkrediet is een drastische inperking van het huidige recht op inschrijving. Nu bestaat er een recht op bissen. Pas een derde inschrijving voor eenzelfde opleidingsonderdeel kan worden geweigerd. Wanneer een student in de toekomst door zijn studierantsoen zit, kan zijn inschrijving ook al worden geweigerd als hij vakken voor het eerst opneemt.

Een startkrediet van 140 studiepunten is voor het gros van de studenten misschien niet problematisch, maar door sociaal vertekende slaagkansen stelt het wel een probleem voor een aantal groepen dat minder vlot doorstroomt. Terwijl de overheid de mond vol heeft van een tweede democratiseringsgolf, bedreigt het studierantsoen vooral kansengroepen die vandaag al ondervertegenwoordigd zijn

in het hoger onderwijs. Ook op een andere manier kampt het voorstel met een sociaal onrechtvaardig Mattheus-effect: de financiële straf in de vorm van dubbel studiegeld treft enkel de studenten uit minder goeie milieus.

Bovendien dreigt het leerkrediet ook haar doel voorbij te schieten. De combinatie met een outputfinanciering in de hogere jaren zal zowel instellingen als studenten ertoe aanzetten minder ambitieus te zijn in de samenstelling van hun studiepakket. Studietrajecten zullen zo langer worden uitgesponnen, met alle maatschappelijke kosten van dien. VVS stelt daarom voor het leerkrediet niet in te voeren in de hogere jaren, maar instellingen volop gebruik te laten maken van de bindende studievoortgangsmaatregelen die ze tegenover falende studenten kunnen nemen. In plaats van financiële straffen kunnen deze pedagogische maatregelen worden afgestemd op het individuele probleem van de student in kwestie, zodat er sneller ingegrepen en doelmatiger bijgestuurd kan worden.

Nele Spaas is stafmedewerkster van de Vlaamse Vereniging van Studenten.

Leerkrediet?

In het nieuwe financieringsdecreet voor het hoger onderwijs van minister Vandenbroucke - dat naar alle waarschijnlijkheid in de loop van volgend academiejaar goedgekeurd zal worden - is sprake van het invoeren van een leerkrediet. Dit betekent dat inschrijvingen voor een student die voor meer dan 140 studiepunten niet geslaagd is, niet langer gefinancierd zullen worden door de overheid. Als de student toch nog verder wil studeren zal hij of zij dubbel inschrijvingsgeld moeten betalen. Het idee werd in het Vlaams Parlement geïntroduceerd door Cathy Berx (CD&V). Zij verdedigt het in deze laatste 'Eigen gelijk eerst' dan ook tegen Nele Spaas van de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS), die het leerkrediet niet ziet zitten.

Eigen
eerst
gelijk

Mehdi Koocheki

Tussen 6 en 18 jaar geldt in Vlaanderen (en België) de leerplicht. Voor de 18-plussers willen we een leerrecht van bijvoorbeeld 140 studiepunten. De gemeenschap investeert zeer terecht heel veel middelen in hoger onderwijs. Het inschrijvingsgeld is in Vlaanderen - in vergelijking tot de rest van OESO-landen - relatief laag. Van de jongeren (of al wat ouderen) die beroep doen op dat onderwijs moet worden verwacht dat ze heel veel inspanningen doen om ook effectief te slagen. Een verhaal van kansen geven én kansen grijpen! Studenten die zich inschrijven met het oog op het behalen van credits en slagen voor de examens en/of of practica, bouwen extra leerrechten op, voldoende voor de masters en eventueel voor een BaNaBa of MaNaMa. De studiepunten verworven in het eerste jaar tellen dubbel. Wie inschrijft maar zakt, verliest leerkrediet. Het is geenszins de bedoeling om de student een potje te pesten. Door uit te gaan van een voldoende hoog doch realistisch startaantal aan leerrechten, is het systeem allerminst hardvochtig. Als het leerrecht van een student is uitgeput kan hij zich - met toestemming van hogeschool of universiteit - nog wel

opnieuw inschrijven, maar dan wel tegen een hoger inschrijvingsgeld. Immers, voor de hogeschool of universiteit is deze student niet langer financierbaar. Zo verschuift de financiële verantwoordelijkheid van de gemeenschap - die reeds veel investeerde - naar de student.

Het komt mooi tegemoet aan de captatio waarmee wijlen professor Deleeck zijn eerste les over de welvaartsstaat opende: de 18-jarigen die na het middelbaar meteen gaan werken, betalen sociale zekerheid en belastingen - niet alleen om jullie kindergeld, maar ook om jullie studies te betalen. Daardoor verkleint - in verhouding tot de werkende leeftijdsgenoten - jullie kans op werkloosheid en verhoogt de kans op een goede job met een hoog loon. Opdat dit Mattheus-effect maatschappelijk te verantwoorden blijft, is het aanscherpen van de verantwoordelijkheid van de student, zeker nu het creditsysteem een risico van studieduurverlenging inhoudt, mijns inziens meer dan verantwoord.

Cathy Berx is commissaris Onderwijs in het Vlaams parlement.

ONDERONSJE

Tekst: Mehdi Koocheki, foto's: Jonas Vincken

MET DE PEETVADERS VAN DE SPELTHEORIE

John F. Nash Jr. (links), Harold Kuhn (rechts)
Reinhard Selten (foto uiterst rechts)

Hoog bezoek aan de Universiteit Antwerpen

Op 26 april ontving professor John F. Nash (Nobelprijswinnaar Economie 1994) een eredoctoraat van onze faculteit TEW voor zijn werk op het gebied van speltheorie. Om het gebeuren nog wat meer luister bij te zetten werd een dag later een symposium georganiseerd, waar naast Nash ook nog professor Harold Kuhn (mede-doctoraatsstudent van Nash aan Princeton en winnaar Von Neumannprijs 1980) en professor Reinhard Selten (mede-Nobelprijswinnaar Economie 1994) als eregast aanwezig waren. Na het symposium kreeg uw dienaar de gelegenheid om te bewijzen dat hij niet enkel op café de interessante kan uithangen. Aan u om te oordelen of het hem enigszins gelukt is...

Wiskundigen reppen al eens over de schoonheid die in hun vakgebied verborgen ligt. Hebben jullie deze schoonheid ook in jullie werk over de speltheorie teruggevonden?

HAROLD KUHN Tegenwoordig hou ik me niet meer bezig met speltheorie. Ik ben een wiskundige en geen toegepast of experimenteel ingestelde persoon. Ik denk dat de wiskundige vooruitgang in speltheorie beperkt is geworden: er zijn geen grote vraagstukken meer die

op een oplossing wachten, dus heb ik er geen interesse meer voor.

JOHN FORBES NASH JR Volgens mij bestaat er bij wiskundige theorieën een wisselwerking tussen de concepten van schoonheid en bruikbaarheid. Het nut van een theorie mag nooit onderschat worden. Neem bijvoorbeeld de Laatste Stelling van Fermat (*Als n een geheel getal is met een absolute waarde groter dan 2, dan bestaan er geen oplossingen voor $X^n + Y^n = Z^n$, nvdr.*). Dit werd gezien als een bij-

zonder mooi vraagstuk, maar zonder onmiddellijk nut. Toch hebben wiskundigen meer dan driehonderd jaar lang geprobeerd om die stelling te bewijzen. Tijdens het zoeken naar het bewijs werden echter nieuwe technieken ontdekt, die wel nuttige toepassingen kennen.

Van een gebrek aan nuttige toepassingen is bij jullie werk alleszins geen sprake geweest. Speltheorie wordt vandaag in de meest uiteenlopende takken van de humane wetenschappen gebruikt om competitieve situaties te analyseren. Zijn er toepassingen waar u zelf door verrast bent?

NASH Ik kon vijftig jaar geleden niet voorzien wat er nuttig zou zijn en wat niet, maar de grondleggers Von Neumann en Morgenstern hadden wel degelijk een grote visie over het gebruik van speltheorie in de economie. Ze hebben hun pionierswerk dan ook niet voor niets 'The Theory of Games and Economic Behaviour' genoemd.

KUHN Ik heb vanmorgen een deel van mijn toespraak moeten schrappen door tijdsgebrek. In dat gedeelte wou ik het hebben over de mate waarin de toepassing van speltheorie succesvol is gebleken. Er bestaan drie objectieven bij het

gebruik van speltheorie: ten eerste een descriptieve doelstelling, de mogelijkheid om een probleem op een accurate manier te omschrijven. Vervolgens een prescriptief doel, mensen adviseren wat de beste strategie is bij het spelen van een bepaald spel en ten derde het voorspellen van hoe mensen zich werkelijk zullen gedragen in spelsituaties. In mijn ogen is speltheorie zeer succesvol in het omschrijven van bepaalde vraagstukken, maar vertoont de theorie gebreken bij het voorschrijven en zeker bij het voorspellen van werkelijk

menselijk gedrag in deze situaties.

Mr. Nash, in het autobiografische essay dat u voor het Nobelprijsc comité schreef, heeft u het over het afwijzen van politiek-georiënteerd denken als een verspilling van intellectuele inspanning. Ironisch genoeg heeft speltheorie ook een weerslag gehad op politiek vlak. Denkt u niet dat de politiek net nood heeft aan de intellectuele inspanning van grote geesten?

NASH Zoals u weet, heb ik een tijd met

psychologische problemen gekampt. Ik beschouwde mezelf als een heel belangrijk persoon, die enkel in het geheim naar waarde werd geschat. In die toestand liet ik mij ook met enkele politieke problemen in. Naarmate ik weer beter werd, begon ik in te zien dat de politieke ideeën in mijn hoofd waanzinnig waren. Om afstand te nemen van mijn waanbeelden en weer rationeel te kunnen denken, heb ik besloten om niet meer bij politieke kwesties te blijven stilstaan.

Over wiskundigen wordt doorgaans beweerd dat ze het productiefste zijn voor hun dertigste, daarna zouden vooral verder bouwen op eerder geleverd werk.

Jullie zijn echter nog steeds op zoek naar nieuwe onderzoeksdomeinen: geraken jullie nooit ontmoedigd door dit idee?

NASH Ik heb daar al over nagedacht, ja. Statistisch gezien is die uitspraak zeker waar, maar er spelen ook andere factoren mee. Wiskundigen gaan door verschillende stadia: meestal is het inderdaad zo dat ze hun toppunt bereiken wanneer ze hun doctoraat halen of net daarna. Met het verstrijken van de jaren worden ze dan gevestigde namen, maar krijgen ze ook steeds meer administratief werk. Het is bijgevolg heel natuurlijk dat het onderzoek daar onder lijdt. Misschien ligt het dus ook deels aan de manier waarop de universiteit georganiseerd is.

KUHN Ik heb een zoon die ook wiskundige is en hij durft me wel eens te vragen hoe het voelt om vijftig jaar lang bergaf te gaan (*lacht*). John heeft het accuraat verwoord: wanneer je jong bent, heb je een intensiteit en een daadkracht die nu

eenmaal afneemt bij het ouder worden. Er komen inderdaad ook meer administratieve zaken je werk binnengeslopen, je krijgt meer oog voor je familie, enzovoort. Maar als je dan alsnog iets nieuws ontdekt, zelfs al ben je tachtig, voel je nog steeds die adrenalinstoot door je lichaam gaan.

Welke onderzoeksdomeinen behandelen jullie nu?

KUHN Ik heb me opnieuw toegelegd op de Hongaarse methode - een probleem waar ik vijftig jaar geleden al mee bezig was. Ik heb nieuwe dingen kunnen ontdekken die ik eerder niet had gezien, wat een ongelooflijk gevoel geeft.

REINHARD SELTEN Ik concentreer me nu vooral op *bounded rationality*. Het huidige dominante economische denken is gebaseerd op overdreven veronderstellingen over de cognitieve vaardigheden van de mens. Er wordt voortgebouwd op het theoretisch model van de altijd perfect rationeel handelende homo economicus. Heel lang werd aangenomen dat dit model de realiteit dicht genoeg benaderde. Dit is echter niet het geval. Uit experimenteel onderzoek is namelijk gebleken dat gewone, maar ook heel intelligente mensen niet gekenmerkt worden door rationeel gedrag. Er wordt zelfs systematisch afgeweken van dat rationeel gedrag. We moeten de gevolgen daarvan voor de economische theorie en ook de speltheorie erkennen en verder onderzoeken. Momenteel is nog maar een minderheid van economen hiermee bezig, maar ons aantal neemt toe en volgens mij wordt dit de theorie van de toekomst. Ik hoop dus binnen dit onderzoeksdomein nog een aantal resultaten te boeken. ■

In september 2005 zaten we rond een cafétafel met grootse plannen: we gingen een heus kunstproject rond het thema 'lange tafel' uitwerken. Luc had in het containerpark een boekje van de vermaaldood gered dat "De lange tafel" heette, vandaar. Ons concept zou gaan over onze Westerse consumptiedrift en wegwerpmentaliteit, de *rat race*, enzovoort. We zouden een reeks concepten bedenken met erg hooggestemde maatschappelijke idealen...

< ingezonden artikel >

We wilden aanvangen met een video-opname van een tableau vivant met camera obscura. De zoektocht naar een geschikte locatie begon: liefst een karaktervolle afgedankte fabriek. Mijn UA-studiegenoot Sus suggereerde het eens in Doel te proberen. Daar is toch zoveel leegstand, dus locaties te over. Prachtig idee, de kunstkar was in

gang en zou haar spoor beginnen trekken. Wij hoefden slechts te volgen...

Door onze contacten met alle "partijen" die met Doel te maken hebben, hadden we al snel door dat ons project ook een maatschappelijke relevantie ging krijgen. Kunst zou Doel wel niet redden, maar misschien zou ze wel kunnen bewerkstelligen dat iedereen zijn/haar rancunes

eens tijdelijk opzij zou zetten en willen aanschuiven aan onze "Lange tafel".

Wat waren we toch naïef! Onze droom ging na negen maanden intensief "dialogeren" met het Beverse schepencollege en de Maatschappij die alle onteigende panden bezit in rook op: op 9 maart viel het verdict in onze bus dat de gemeente ons op geen enkel vlak steun zou verlenen. Het Doeldossier is te gevoelig; kunstzwaartels om pijnlijke politieke zweren te verzachten worden niet op prijs gesteld.

Ondertussen hadden we echter al wel enkele privélocaties gevonden en was de dienst Waterwegen en Zeekanaal (op Vlaams niveau) zo meegaand geweest ons een vergunning af te leveren voor een project in het jachthaventje van Doel, uit te voeren in de zomer van 2007. Met andere woorden: het logistiek-technisch zwaarste project uit ons "Lange tafel" conceptenbrochuurtje — een bloemenschilderij aanbrengen tegen een 100 meter lange en 4 meter hoge kademuur tussen de eb en vloed getijdenwerking door — dat we aanvankelijk alleen in maquette wilden gestalte geven, zouden we meteen in het echt gaan uitvoeren! Of het gaat lukken, weet u eind juni: voor het bouwverlof moet het af zijn, want tot dan stelt één van onze welwillende sponsors een hoogwerker ter beschikking.

Maar! Zo rond de periode dat de havenvergunning rond was, besliste de Vlaamse regering doodleuk maar bloedernstig dat Doel vanaf 2009 definitief wordt afgebro-

ken, of het tweede containerdok er nu komt of niet. Reden: op enkele halsstarige actievoerders en amokmakers na, is Doel toch al op sterven na dood.

Het onthaal van ons eigenste Doelinitiatief indachtig, vonden wij dit te gortig en kon een reactie niet uitblijven. Het mocht toch ook wel eens gezegd dat talrijke positieve initiatieven systematisch gefnuikt worden. Om een lang verhaal kort te maken: we hebben in allerijl een website opgericht en een petitie opgestart om een open brief aan de Vlaamse regering in de pers te krijgen, waarin we voorstellen Doel nog niet af te breken, maar in de resterende "tussentijd" te behouden als "KunstEvenementenDorp". Ons inziens een leuk, creatief en onschuldig voorstel waar niemand nadeel van ondervindt, ook de eventuele havenuitbreidingsplannen niet. Als het Saeftinghedok er ooit komt, trekt de kunstkaravaan naar andere oorden... De tekst van de open brief en meer informatie over initiatieven in Doel om ons "KunstEvenementenDorp" voorstel kracht bij te zetten, vindt u op www.kunstdoel.net, waar u ook de petitie lijst kunt ondertekenen.

Laten we niet nalaten onze gezaghebbers af en toe met kunst onder de oksels te kietelen, die hen misschien lichtjes groen zal doen lachen... ■

Eva Van Tulden, deeltijds studente Wijsbegeerte (in samenwerking met kunstenaar Luc Cappaert)

Van camera obscura tot havenkunst

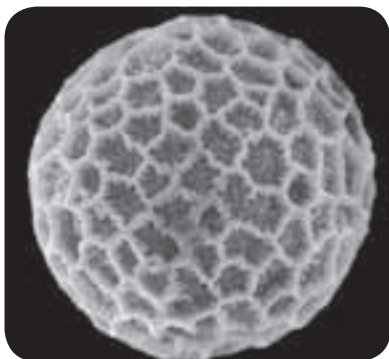
...of hoe een balorig kunstconcept de bedenkers
tegen een kademuur doet belanden

kunstdoel.net

Als het kriebelt moet je niezen

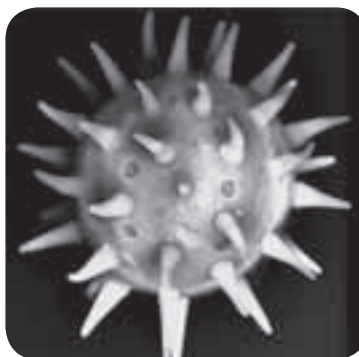
De angst om je examenblad onder te niezen - of erger nog: je prof - kan groot zijn. Mensen met hooikoorts hebben dit seizoen opmerkelijk vroeg last van alerhande kriebels. Bovendien kampen er steeds meer ongelukkigen met de allergie: het zou intussen om een kwart van de bevolking gaan. Professor Wim Stevens, allergoloog aan onze universiteit, geeft meer uitleg over het hoe, waar en waarom van allergische reacties.

"Pollen": nog even en het wordt een nieuw modewoord. Je weet dat je ervan kan niezen en snotteren, maar de ware aard van het allergeen blijft voor velen vaag. "Pollen zijn," zo verklaart professor Stevens, "de mannelijke vruchtbeginsels (stuifmeel) die een plant afscheidt en die zich door de lucht verspreiden om stampers te bestuiven." De pollen die voor de meeste allergische reacties zorgen, komen van grassen, bomen en onkruid. Bij personen met hooikoorts reageert het immuunsysteem ook op de onschuldige stof stuifmeel en deze onnodige reactie maakt

hen lichtjes ziek.

Volgens sommige prognoses zal eind deze eeuw iedereen hooikoorts hebben. Hopelijk is dat overdreven, al merken allergologen wel dat steeds meer mensen gevoelig zijn voor boompollen. Wetenschappers nemen aan dat ongeveer 25% van onze bevolking allergisch is voor inhalatie-allergenen. Afhankelijk van de pollen waarop iemand allergisch reageert, kan de hooikoortsperiode enkele weken tot maanden duren. Rond 15 mei

is logisch dat de eiwitten in de pollen teruggevonden kunnen worden in de vrucht. De eiwitten van zeer verschillende planten zijn immers bijna identiek, aangezien ze afstammen van eenzelfde oerplant. Het is dus niet verwonderlijk dat mensen met een allergie voor de eiwitten in de pollen een 'kruisreactie' kunnen vertonen met eiwitten in de vruchten." Zo kan iemand met een allergie voor de berk jeuk krijgen in de mond na het eten van een appel. In Nederland werd onlangs een hypoaller-

Vroeger én meer hooikoorts dit jaar

beginnen de grassen meestal hun pollen rond te spreiden, maar door het warme weer gebeurde dit al aan het begin van de maand. Ook de berk stond vroeger in bloei dan gepland. Het zonnige, windrijge weer van begin mei was ideaal voor de verspreiding van pollen, terwijl er net regen nodig is om ze uit de lucht te halen.

Het is een op het eerste gezicht gek fenomeen: ongeveer de helft van de patiënten die allergisch zijn aan boompollen heeft ook een voedselallergie. "Die kruisallergie is niet toevallig," zegt professor Stevens. "Zoals reeds gezegd zijn pollen de mannelijke zaadjes die de stampers bevruchten waaruit de vrucht komt. Het

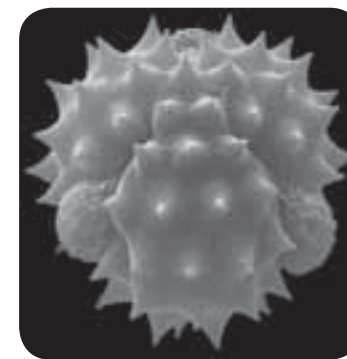
gene appel ontwikkeld, waarvan men het voornaamste allergeen door genetische manipulatie verwijderd.

Het feit dat steeds meer mensen last krijgen van allergieën kent geen duidelijke verklaring. Professor Stevens ziet als mogelijke theorie de "hygiëne-hypothese". Volgens deze theorie wordt het kind geboren met een immuunsysteem dat de neiging heeft om allergisch te reageren op onschuldige eiwitten. Dit systeem moet zo snel mogelijk omgebouwd worden naar een normaal reactiepatroon, waarbij enkel slechte stoffen een reactie veroorzaken. Deze overgang wordt echter bemoeilijkt door onze hygiënische manier van leven, evenals door het feit dat we

steeds kleinere families hebben en infecties sneller behandelen. Misschien heeft de luchtvervuiling ook wel iets te maken met het groeiende fenomeen van de allergieën? "Luchtvervuiling zelf veroorzaakt geen allergie," stelt professor Stevens, "maar het kan bij allergische personen wel inwerken op de overprikkelbaarheid van de luchtwegen en zo symptomen uitlokken."

Specialisten kennen geen afdoende maatregelen om een allergie te voorkomen. Borstvoeding verkleint wel de kans op een allergie. Ook kan die verminderen na de leeftijd van vijfenveertig jaar, al komt hooikoorts soms voor bij senioren. De blokperiode - het excuus om binnen te zitten - houdt studenten alleszins op een veilige afstand van pollen en zakdoeken.

Studeren: een droom voor de hooikoortspatiënt. Of is dat net wat overdreven? ■

Tekst: Kirsten Cornelissen

Foto's: www.immediart.com
www.jorhal.net
forum.amrkhaled.net

Wij zijn **niet** belangrijk ofwa?

Aan de poorten van Opel

Volgens sommige commentatoren leek het in april wel of er in ons belgenlandje niemand nog aan het werk was. De ene werkonderbreking volgde de andere staking op. Ook bij Opel, hier in ons eigenste Antwerpen, besloot het personeel 'den blok er op te leggen', nadat duidelijk werd dat de toekomst van de vestiging bedreigd werd. De geest van de eerste dag van die maand nog vers in gedachten besloten we donderdagavond 3 mei dan maar zelf eens een kijkje te gaan nemen en een luisterend oor te bieden aan onze (doorgaans dan toch) werkende medemens.

Dinsdag 17 april kregen de 4.500 werknemers van Opel Antwerpen, een onderdeel van autogigant General Motors, te horen dat de vestiging de toewijzing van het nieuwe Astra-model was misgelopen. Dit betekende dat er dit jaar nog 1.400 arbeiders zouden worden afgedankt. Toen een week later bekend raakte dat de fabriek vanaf 2010 nog maar 80.000 Chevrolets zou mogen maken in plaats van de huidige 250.000 Astra's, besloten de vakbonden het werk neer te leggen.

Aan het piket aangekomen treffen we een zestigtal stakers aan, nog zichtbaar aangedaan door de plotse onheilstijding die twee weken tevoren over hen werd uitgesproken. Voor Erik, die er al zeventien jaar bij GM heeft opzitten, kwam het

nieuws als een donderslag bij heldere hemel. "Dat je hier geen tien of vijftien jaar vooruit kunt zien weet iedereen, maar dat het zo kort bij was, dat had niemand verwacht." Zijn werkmakker Guy van de inspectiedienst treedt hem bij. "We wisten dat er iets aankwam, maar niet in deze proporties." "Ze hebben hier heel lang met de mensen hun gevoel gespeeld. De mensen wisten niet waar ze nu juist voor stonden," vult een derde collega hen aan. Erik geeft toe dat de beslissing diepe wonden bij hem nalaat. "Sommige zullen hier wel mee lachen, maar ik had toch een zekere fierheid omdat ik bij Opel werkte, waardoor ik ook veel over had voor dit bedrijf. Die ben ik nu volledig kwijt."

De directie heeft in ruil voor de Astra de

productie van 80.000 Chevrolets voorgesteld. "Te weinig," vindt Patricia van de afdeling Press Shop, "dat komt neer op één shift, of maar 1.100 arbeidsplaatsen in plaats van de huidige 5.000 verdeeld over drie shiften. Vergeet ook niet dat dit voorstel nog nergens op papier staat." Ook Erik vindt 80.000 wagens te weinig. "Als dit voorstel aanvaard wordt, is de fabriek binnen drie jaar gewoon dicht."

Eddy Goovaerts, voorzitter van de Antwerpse metaalcentrale van het ABVV, kan aan de beslissing van de directie geen touw vastknopen. "Wij krijgen de Astra niet omdat de Belgische markt zogezegd te klein zou zijn, maar eigenlijk zou dat geen rol mogen spelen. Opel Antwerpen is winstgevender en heeft een hogere productiviteit en betere kwaliteit dan de meeste andere vestigingen die het model wel krijgen. Daarom valt deze beslissing economisch niet te verantwoorden." Of er een andere vestiging is die volgens hem geen recht heeft op de Astra? "Ons alternatief was een geleidelijke afbouw van personeel, gespreid over alle fabrieken in Europa: een sociaal alternatief dus."

Het nieuws over Opel heeft de vraag over de toekomst van de automobielenindustrie in ons land opnieuw in de actualiteit gebracht. Mark De Roeck, hoofdafgevaardigde van de liberale vakbond ACLVB, wil er niet van horen. "De automobielsector heeft zeker een toekomst in België, omwille van onze uitstekende ligging vanuit logistiek standpunt en omwille van onze hoge kwaliteit. Ook op het vlak van loonkosten hoeven we tegenwoordig niet meer onder te doen voor Oost-Europa." Goovaerts erkent dat de industrie in Europa met een overproductieprobleem kampt. "Het tegengaan van overproduc-

tie brengt verminderingen met zich mee, maar waar? Het eigenaardige is dat deze vestiging, om het figuurlijk uit te drukken, de beste van de klas was." Volgens de vrouwelijke hoofdafgevaardigde van de BBTk (bediendecentrale van het ABVV) hebben de producenten zelf ook schuld aan de huidige overcapaciteit. "Er worden nog steeds nieuwe vestigingen geopend in Oost- en West-Europa en op hetzelfde moment laat men de mensen steeds harder werken, zodat er altijd maar meer wagens worden geproduceerd. Dat vind ik eigenlijk wel immoreel."

Dat de fabriek in Antwerpen de nieuwe Opel Astra aan haar neus ziet voorbijgaan, noemen ook de arbeiders onbegrijpelijk en wraakroepend. "Ze hebben ons jarenlang verteld dat we moeten presteren of dat de fabriek anders dicht zou gaan. De werkdruk verhoogde zienderogen. Zestien jaar geleden werkten we hier met 12.000 arbeiders; nu zijn dat er nog maar 5.000 en toch rollen er vandaag meer auto's van de band. Daarbij moet wel gezegd worden dat de nieuwe modellen minder arbeidsintensief zijn, maar toch spreken deze cijfers voor zich. Nu moet je weten dat binnen Opel wordt gewerkt met een interne maatstaf om vestigingen onderling te vergelijken. We waren volgens dit systeem heel goed, de tweede beste van Europa. Nu wordt dat allemaal zomaar van tafel geveegd."

Normaal waren er die donderdag onderhandelingen voorzien tussen de vakbonden en Carl-Peter Forster, hoofd van GM Europe. Als reactie op de werkonderbrekingen in alle Europese vestigingen uit solidariteit met Opel Antwerpen, weigerde hij echter om die dag aan tafel te gaan zitten. Onaanvaardbaar, vindt Patri-

cia. "Ik werk hier al twintig jaar. Wij zijn niet belangrijk ofwa?" De onderhandelingen werden verplaatst naar dinsdag 8 mei. Wij vroegen ons af in welke mate de werknemers bereid waren in te leveren op loon- en arbeidsvoorwaarden in ruil voor het behoud van hun job. "We hebben in het verleden al ingeleverd en het heeft

zwaarder, natuurlijk." Ook Patricia denkt niet dat er veel mensen zullen instemmen met loonverlies in ruil voor werk. "Het enige wat we willen is een beetje werkzekerheid, anders kunnen we hier binnen twee jaar weer gaan staan en de mensen worden dat moe." ■

niets uitgehaald. Ah nee, de Astra's gaan naar fabrieken die veel duurder zijn dan wij. Als het moet misschien wel, maar het biedt geen enkele zekerheid," zegt De Roeck. Erik voegt daar aan toe dat er twee manieren zijn om in te leveren: "Op het vlak van productiviteit is de limiet min of meer bereikt. We moeten nu al onze vinger opsteken om naar het toilet te mogen, zoals in de kleuterschool. De mensen zijn natuurlijk wel tot veel bereid als ze daardoor aan de slag kunnen blijven. Op financieel vlak valt dat al een pak

Voor het ter perse gaan van dit artikel raakte bekend dat de Europese directie een nieuw voorstel heeft gedaan, waarbij de Antwerpse vestiging twee modellen zou krijgen, wat neerkomt op een volume van 120.000 wagens. Een eventueel derde model zou ook nog tot de mogelijkheden behoren. Het voorstel werd donderdag 10 mei aanvaard door een nipte meerderheid van de werknemers (50,38%), zodat het werk vanaf 14 mei hervat wordt.

Tekst: Charis De Craene en Mehdi Koocheki
Foto's: Jonas Vincken

UA Alumni

Tekst: Astrid De Wit
en Kim Overlaet
Foto: Jonas Vincken

Geitenwollensokken, politici en beesten

Rudy Van Eysendeyk staat sinds 2001 aan het roer van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (KMDA) die niet enkel de Antwerpse Zoo, maar ook het dierenpark Planckendael, het Flanders Congress & Concert Centre (met de Koningin Elisabethzaal) en het natuurreservaat De Zegge in Geel beheert. Hij kan daarnaast terugblikken op een internationaal geprezen carrière als crisismanager in verschillende bedrijven en voor hij naar de Zoo kwam, ging hij ook nog door het leven als directeur-generaal van het Vlaams Parlement. Niet mis, en daarom besloot de faculteit PSW Van Eysendeyk vorig jaar te nomineren voor Alumnus van het jaar.

U hebt dus PSW gestudeerd aan de Universiteit Antwerpen...

RUDY VAN EYSENDEYK *(onderbreekt)* Dat klopt niet helemaal. In mijn tijd kon men die opleiding in Antwerpen nog niet volledig volgen, enkel de

kandidaturen. Ik heb mijn licenties in Leuven gedaan.

Waarom PSW?

VAN EYSENDEYK Ik heb lang getwijfeld tussen PSW en Rechten. Uiteindelijk is het PSW geworden omdat dat een heel polyvalente, algemene opleiding is die een goede mix biedt tussen menswetenschappen, rechten en economie. Ik heb me nadien gespecialiseerd in Diplomatieke Wetenschappen in Leuven met het oog op een diplomatieke carrière. Die is er om allerhande redenen niet gekomen, maar ik heb nog geen moment spijt gehad van mijn studiekeuze.

U maakte carrière in de banksector, was manager van het Vlaams Parlement en bent nu directeur van de KMDA. Je zou verwachten dat een man als u een goede student was?

VAN EYSENDEYK Dat was ik ook, hoewel ik niet overijverig was: er waren nog andere dingen in het leven. We hadden bovendien al onze examens mondeling en de eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat de techniek om examens af te leggen ook heel erg belangrijk was. Je moest slim zijn; de psychologie van de prof proberen te doorgronden. Een mondeling examen was vroeger een 'babbel' met de prof. Met een beetje handigheid kreeg je die snel op een gebied dat je heel goed kende en kon je ver weg blijven van de leerstof die je minder goed beheerste. Vandaag de dag verlopen de examens veel gestructureerder en zou dat niet meer lukken, denk ik.

PSW werd destijds

als een geitenwollensokkenrichting beschouwd. Terecht?

VAN EYSENDEYK Ik kan niet ontkennen dat in onze richting wel wat geitenwollensokkenmensen zaten, vooral dan in Sociologie. Dat hoorde ook een beetje bij ons imago. Wij waren een erg kleine richting. In het tweede jaar bleef van een honderdtal eerstejaars slechts een kleine groep van rond de dertig studenten over. Wij liepen eigenlijk een beetje verloren op de universiteit. Ook in Leuven was dat het geval. Wij hadden er nauwelijks contact met onze eigen faculteit.

U bent in '69 afgestudeerd. Dat betekent dat u in '68 nog studeerde aan de universiteit.

VAN EYSENDEYK Dat klopt *(lacht)*.

Kunt u al raden wat onze volgende vraag wordt?

VAN EYSENDEYK Ongeveer ja! Iets in de trant van: "Zat u aan de Sorbonne of bent u in Leuven gebleven?" Wel, ik zat in Leuven. Wij waren daar heel druk bezig de wereld te verbeteren. Het studentenleven was op dat ogenblik heel erg gepolitiseerd. TD's en dergelijke stonden op een laag pitje; wij gingen voornamelijk discussiëren en betogen. Het was ook hier in Vlaanderen de tijd van de grote opkomsten. Een beweging als AMADA *(Alle Macht Aan De Arbeiders, voorloper van de PVDA, nvdr.)* had bijvoorbeeld een zeer sterke grip op de studentenbevolking. Het waren roerige tijden.

Zat u bij een studentenclub?

VAN EYSENDEYK In die tijd waren de regionale studentenclubs nog niet meer

dan een stukje levende folklore; zij werden overschaduwd door de faculteitenclubs. Politica in Leuven was *the place to be*. In de gelijknamige roemruchte kroeg in de Dieststraat speelde ons studentenleven zich voor een groot deel af, voor zover we niet in de les aanwezig waren, uiteraard. Nochtans was er weinig tijd voor plezier voor ons, wereldverbeteraars.

En werd de wereldverbeteraar meteen manager?

VAN EYSENDEYK In de gouden jaren '60 – '70 deed men al aan *campus recruitment* en ik kon onmiddellijk na mijn opleiding uit een zevental aanbiedingen kiezen. Ik begon in de banksector en heb er dan uiteindelijk voor gekozen om altijd in het management te blijven.

Bleef u in de loop van uw carrière verbonden met de Universiteit Antwerpen?

VAN EYSENDEYK Ik was niet meer verbonden met de Universiteit Antwerpen dan de meeste andere afgestudeerden, idem dito voor de KULeuven. Nu is dat wel veranderd: de KMDA is als wetenschappelijke instelling via associatieovereenkomsten sterk verbonden met de universiteit.

U werd als (crisis)manager directeur van een zoo: men had misschien eerder een wetenschapper verwacht?

VAN EYSENDEYK Zoo's werden doorheen de geschiedenis inderdaad meestal door wetenschappers geleid. Maar daar begint verandering in te komen. De subsidiebronnen drogen meer en meer op en een zoo uitbaten wordt tegelijkertijd steeds duurder. Daardoor moeten zoo's wereldwijd steeds meer belang hechten aan het zakelijk aspect, zonder natuurlijk

het wetenschappelijk aspect uit het oog te verliezen.

U maakte carrière in de banksector en u was manager van het Vlaams Parlement, nu bent u KMDA-directeur. Een opmerkelijke overgang.

VAN EYSENDEYK Eigenlijk doet het product er niet toe. Een bedrijf is een bedrijf, of het nu om een kippenkwekerij of een staalwasserij gaat. '*Never fall in love with the merchandise*' is mijn lijfspreuk. Als je verliefd wordt op je product, in dit geval de Zoo, kan je de zakelijke kant minder goed inschatten. Het is daarom dat ik nooit lang in eenzelfde bedrijf blijf. Maar het is en blijft wel interessant om met levend materiaal om te gaan.

Zoals politici in het Vlaams Parlement...

VAN EYSENDEYK Daar zijn de diersoorten wel wat anders. Ik denk dat hier meer discipline heerst.

U bent nu al zes jaar directeur van de Zoo van Antwerpen. U verkondigde ooit dat u van plan bent te blijven zo lang u verwonderd blijft, is dat nog steeds het geval?

VAN EYSENDEYK Ja, ik ontdek elke dag dingen die ik nog niet wist. De KMDA biedt dan ook een unieke combinatie van wetenschap, toerisme, educatie, cultuur - met de grootste concertzaal van Vlaanderen - en natuur - met het oudste natuurreservaat van Vlaanderen. De Antwerpse Zoo zelf is een heel complex bedrijf met een grote reputatie, wereldwijd. Ze heeft een heel bijzondere status. Ik werk nu ook met dieren, dat is eens wat anders dan cd's of verwarmingspanelen maken. Het blijft me boeien, absoluut. ■

De beestjes van het Astridplein

*Tekst: Sabeth Snijders
Foto's: Jonas Vincken*

Tot nu toe moest ik bij de gedachte 'beestjes op het Astridplein' spontaan denken aan de flora en fauna die leefde onder de oksels van mijn medepassagiers op tram 24. Kleine, net onder een arm passende meisjes hebben in overvolle trams het geluk deze van dichtbij te kunnen bestuderen. Ook de sexy beesten van boven de zestig uit Café Jozef kwamen bij mij op: dé plek voor de iets oudere Antwerpenaar op zoek naar gezelschap. Na lang nadenken associeerde ik dieren ook nog wel met de Zoo. Maar tijden veranderen. Het Astridplein maakt niet langer deel uit van de 'bouwverf van de eeuw': waar vroeger een pornobioscoop zat, verschijnt nu zowaar een City Delhaize. Beestjes bij het station staan niet langer voor ongedierte, maar voor artistiek verantwoorde olifanten.

Ook het Centraal Station is klaar voor een nieuw begin. In 1873 werd het oorspronkelijke gebouw omgebouwd tot een kopstation, waardoor de treinen achteruit de stationshal uit moesten. Dit zorgde in combinatie met het kleine aantal sporen voor een beperkte capaciteit. Vandaag, na negen jaar verbouwen, is dat verleden tijd. Het station is niet langer enkel een esthetisch hoogtepunt, maar ook qua capaciteit onze metropool waardig. Het gemoderniseerde complex bestaat uit vier verdiepingen en heeft plaats voor veertien sporen. Dankzij de unieke architectuur is de overkoepeling vanaf alle verdiepingen zichtbaar.

Tussen Antwerpen-Berchem en Antwerpen-Dam werd een 3,8 kilometer lange tunnel gegraven en zo werd ook de noord-zuidverbinding hersteld. Hogesnel-

heidstreinen kunnen nu door Antwerpen rijden zonder te moeten keren: de capaciteit van het station wordt hierdoor verdubbeld. Blijkbaar zijn de verbouwingen goed meegevallen, want de NMBS wil spontaan ook aan een gevelrenovatie beginnen: iets waar men op het Astridplein niet zo gelukkig mee is, aangezien ze juist met veel trots hun 'bouwverfloze' plein wilden presenteren.

Vanaf mei start de stad Antwerpen namelijk met een vijf maanden durend charmeoffensief om de stationsbuurt te promoten. Als thema voor het evenement namen ze de relatie tussen mens en dier. Om niemand in de kou te laten staan, kozen ze voor zeer uiteenlopende activiteiten: van natuurwandeling tot muziekspektakel, van kinderatelier tot cultfilm. De Antwerpenaar zal weten wat te doen deze zomer.

Op zondag 6 mei vond de opening van deze promotiecampagne plaats. Het startschot werd gegeven op het Astridplein. Het in Antwerpen wereldberoemde Think of One speelde tussen de olifanten van Beaufort, die sinds kort het plein sieren. Iets later trokken de beats van DJ Grazzhoppa's Bigband de aandacht: zelfs de namen en de outfits van de artiesten waren met zorg gekozen. Hun muziek lokte de mensen ook naar de perrons van het Centraal Station. Onderweg naar dit ondergronds spektakel kon de cultuurliefhebber zich vergapen aan sculpturen die tijdelijk zijn overgekomen uit het Middelheimpark.

Ook een aantal andere tentoonstellingen van het festival openden die dag hun deuren: Dolefante enter-tainde de jeugd op het Conscienceplein, terwijl hun cultureel verantwoorde ouders de stadsbibliotheek

in moesten. Daar kan je namelijk de boekencollectie van de Zoo bekijken. Blijkbaar was de Zoo zelf niet overtuigd van de aantrekkingskracht van oude boeken op dierenliefhebbers, en daarom plaatsten ze naast elk antiek pareltje een moderne natuurinterpretatie. Dit levert wel zeer verrassende combinaties op, zoals een vlinder van Rösel Von Rosenhof naast een creatief stuk hout, of een eeuwenoude afbeelding van een raaf naast de röntgenfoto van een buizerd.

In het Museum Plantin-Moretus kan je de geschiedenis van de iets minder wetenschappelijke opvattingen over dieren bezichtigen. Je ziet er hoe de fantasie van een zestiende-eeuwer al eens op hol sloeg. Zo werd de rib van een potvis aanzien voor de been-deren van onze lokale held Antigoon, of haalde men inspiratie uit papegaaien om multifunctionele voor-

werpen als tandenstokers of oorlepels te maken.

Verder zijn er nog gedurende de hele zomer tentoonstellingen in onder andere het KMSKA en het Rockoxhuis. Het MartHa!tentatief herneemt voor de laatste maal haar succesvoorstelling 'De Zoologie'. Er werd zelfs gedacht aan zij die stiekem melancholisch worden door het verdwijnen van het ongedierte op het Astridplein: in het rariteitenkabinet van de Zoo kan je je volledig te buiten gaan aan embryo's, vreemde huiden en opgezette dieren. Wetenschappelijk verantwoord vieze beestjes kijken dus.

Het volledige programma en verdere informatie vind je op www.odierbaarantwerpen.be

51

KODAK 320TXP

52

KODAK 320TXP

53

▶ 9

▶

▶ 10

▶

CENTRAAL STATION

KODAK 320TXP

54

KODAK 320TXP

55

KODAK 320TXP

CENTRAAL **STATION**

Het **politieke Spectrum** van de

UA

Op weg naar een daadwerkelijke
actief pluralistische universiteit?

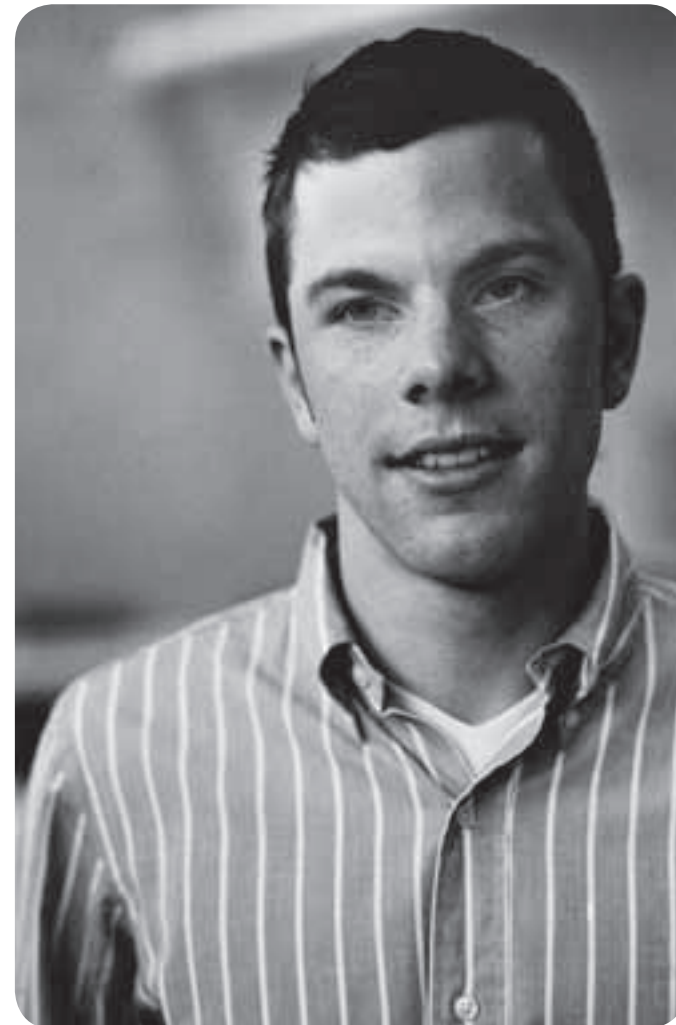
Politieke en levensbeschouwelijke studentenverenigingen aan de UGent kunnen terecht bij het Politiek-Filosofisch Konvent (PFK). In Leuven vinden zij onderdak bij LOKO, de Leuvense Overkoepelende Kring-Organisatie. Aan de Universiteit Antwerpen blijven zulke studentenclubs echter in de kou staan: is dat niet nogal inconsequent voor een universiteit die de slogan 'actief pluralisme' zo hoog in het vaandel draagt?

Bij de studentenverenigingen met een politieke of levensbeschouwelijke interesse broeide de onrust al een tijdje. Liebran (zie kader) ging als eerste in het verweer. "De overkoepelende studentenvereniging van onze universiteit, VUAS, weigert zich met politiek bezig te houden," zegt woordvoerder Lode De Waele (Ba3 TEW). Mervin Portier - de vorige VUAS-woordvoerder - zei inderdaad dat VUAS geen politieke clubs kan of mag aanvaarden. De huidige woordvoerder Koen Peeters gaat nog een stap verder: "Als een studentenclub die onder VUAS valt een politiek standpunt inneemt, is dat eigenlijk indoctrinatie," meent hij. De Waele is het hier niet mee eens en vervolgt: "De statuten van VUAS stellen dat de vereniging zich ertoe verbindt aan alle aspecten van het UA-studentenleven aandacht te besteden. Het politieke aspect negeren ze echter."

Dynamische koepel of nutteloze praatbarak?

Aan het begin van dit academiejaar ging Liebran over tot actie. De studentenvereniging ging op bezoek bij het Politiek-Filosofisch Konvent (PFK) in Gent en overlegde daar met voorzitter Caroline Huys. "Het PFK brengt de studentenverenigingen dichter bij elkaar én dichter bij de student," zegt De Waele, "daarom kan zo'n koepelvereniging ook aan de Universiteit Antwerpen niet ontbreken." Liebran polste bij de andere politiek of levensbeschouwelijk georiënteerde studentenclubs in Antwerpen, en al gauw werd duidelijk dat zij niet de enige waren die niet gelukkig waren met de huidige situatie.

De interesse van andere verenigingen bleek ook op de eerste open vergadering aan het begin van dit semester. "Een officieel forum voor de politieke en filosofische studentenclubs is een absolute noodzaak," zegt Nicolas Bas van het Liberaal Vlaams Studentenverbond (LVSV). "Momenteel zijn deze verenigingen onvoldoende bekend bij studenten. Promotiecampagnes zijn te duur voor de afzonderlijke clubs, daarom kan samenwerking een oplossing bieden." De Waele vult aan: "Daarin zouden we de verenigingen inderdaad kunnen ondersteunen. Een aparte webstek op de UA-site, een snellere procedure voor het reserveren van aula's wanneer je een debat of lezing organiseert, een plakpaal voor de verschillende verenigingen, een vast vergaderlokaal... Het zijn kleine dingen, maar ze zouden de clubs zeker ten goede

komen. De Antwerpse tegenhanger van het PFK-Gent moet een koepel worden die de verenigingen kan helpen zonder ze een wil op te leggen. Zo kunnen we het debat en het engagement aan de Universiteit Antwerpen ongetwijfeld stimuleren."

Cultuurimperialisme

Bij de meeste verenigingen was het enthousiasme groot en dát er een Antwerps PFK moest komen, stond voor hen buiten kijf. Hoe dit er precies moest uitzien, was echter een andere zaak. Een werkgroep met daarin Animo Stuart,

Liebran?

Liebran is een studentenvereniging die zich tot doel stelt het actief pluralisme te promoten. De vereniging werd in 2005 opgericht. “Er heerste geen debatcultuur bij de studenten,” zegt Liebran-woordvoerder en Spectrum-interimvoorzitter Lode De Waele (zie foto), “daarom wilden we de maatschappijkritiek en discussie aanzwengelen. We merken wel dat het erg moeilijk is om studenten te engageren, maar hopen dat we hierin toch een rol kunnen spelen.”

De deelnemende organisaties:

Aktief Linkse Studenten (ALS), Animo Stuart – Socialistische Antwerps Studentenverbond, Christendemocratische Studenten (CDS), Communisten Actief (Comac), Ecologische Studenten, Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond (KVHV), Liberaal Vlaams Studentenverbond (LVSU), Liebran, Nationalistische Studentenvereniging (NSV).

Ook het Academisch Forum en Amnesty Jongeren Antwerpen (AJA) hebben hun interesse uitgedrukt. Hun eventuele toetreding zal pas volgend jaar besproken worden.

Volgende academici hebben ter persoonlijke titel hun morele steun betuigd aan het initiatief van de oprichting van Spectrum:

Ludo Abicht, Maurice Adams, Jaak Billiet (KU Leuven), Frank Bostyn, Peter Bursens, Luc Braeckmans, Bea Cantillon, Martin Decanq, Christ’l Delandtsheer, Bruno Deloght, Helma De Smedt, Carl Devos (UGent), Erik Henderickx, Ria Janvier, Patrick Loobuyck, Hendrik Opdebeeck, Matthias Storme, Frederik Swennen, Johan Taelis, Fernand Tanghe, Peter Thijssen, Christine Van Broeckhoven, Dirk Van Dyck, Guy Vanheeswijck, Jan Velaers, Alain Verschoren, Jan Vranken, Walter Weyns.

LVSU en initiatiefnemer Liebran werd opgericht om de statuten uit te werken.

Een heikel punt daarbij was het al dan niet opnemen van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) in de statuten. LVSU en de Nationalistische Studentenvereniging (NSV) waren hier immers radicaal tegen. NSV noemde het opleggen van dit verdrag ‘cultuurimperialisme’. LVSU was dan weer bezorgd om de vrijheid van meningsuiting. Dat laatste werd opgelost door in de statuten te specificeren dat het enkel belangrijk was niet tegen het EVRM te handelen: meningen in strijd met het EVRM mogen nog wel verkondigd worden. Deze toevoeging overtuigde ook NSV. “Onze opvatting inzake het EVRM blijft echter onveranderd,” zegt NSV-praeses Jeroen Serpieters, “maar door deze toevoeging kunnen we wel toetreden.”

Niet iedereen bleek hier gelukkig mee. “Gezien de geschiedenis van NSV hadden

we hen er liever niet bij gehad. In het Gentse PFK wordt NSV ook uitgesloten, en terecht,” reageerde een lid van een andere deelnemende vereniging die anoniem wenste te blijven. Nicolas Bas van LVSU sust: “Het gedrag van NSV de afgelopen

tijd was inderdaad niet alles. Als hier verandering in komt, zie ik echter geen probleem. Iedere ideologie – ook die van NSV – is een meerwaarde voor het debat.”

Spectrum

Lode De Waele van Liebran werd inmiddels als interimvoorzitter van het Antwerpse PFK aangeduid. Ook over een

naam was er eensgezindheid: het forum zal door het leven gaan als ‘Spectrum’. De deelnemende verenigingen zullen geregeld bij elkaar komen om hun agenda’s op elkaar af te stemmen en te overleggen: op deze manier hopen ze dichter bij de studenten

en bij elkaar te komen. Ook denken ze zo sterker te staan tegenover de universiteit. “Subsidies zouden ook mooi meegenomen zijn, maar ze zijn geen noodzaak,” zegt De Waele, “de bedoeling van Spectrum is niet dat het een geldkoe wordt voor de deelnemende verenigingen.”

“Heel wat professoren steunen ons initiatief,” vervolgt De Waele, “dus we hebben goede

hoop op een erkenning door de universiteit. Momenteel is die er echter nog niet, maar binnenkort komt er een overleg met de rector. Wanneer hij zijn fiat geeft, is het slechts kwestie de praktische kant af te handelen. De Universiteit Antwerpen claimt in de pers actief pluralistisch te zijn, dus moet ze dat nu ook maar eens bewijzen.” Nicolas Bas treedt hem bij: “Wanneer de universiteit weigert Spectrum te erkennen, zullen we zeker en vast stappen ondernemen. Ik hoop echter op een positief en constructief gesprek met de universitaire overheid.”

In Leuven en Gent krijgen de respectievelijke studentenbladen Veto en Schamper toegang tot alle vergaderingen van de politiek-filosofische koepels. Spectrum gunt *dwaars* ditzelfde recht echter niet. Gezien het actief pluralistische hoerageroep is het eigenaardig dat uitgerekend Spectrum deze beslissing neemt: hoe valt hun initiatief te rijmen met het uitsluiten van een kritische stem? Toch één minpunt aan het pluralistische feestgedruis. ■

“De Universiteit Antwerpen claimt in de pers actief pluralistisch te zijn, dus moet ze dat nu ook maar eens bewijzen.”

GENEESKUNDE

STUDENTEN

TREKKEN DE WIJDE WERELD IN

Zoals te lezen was in het vorige nummer van *dwars*, zal de opleiding Geneeskunde het komende academiejaar grote veranderingen ondergaan. “We gaan bijvoorbeeld de algemene natuurwetenschappelijke vakken op een andere manier aanbieden. Vanuit scheikundig oogpunt is het interessant om te kijken naar processen die zich voordoen op een temperatuur van 600 graden. Vanuit medisch oogpunt is het dat niet, want een dokter zal nooit een patiënt met zo’n extreem hoge temperatuur tegenkomen,” legt decaan van Geneeskunde Paul Van de Heyning uit.

“Het studieklimaat is veranderd en daar moeten we ons als opleiding aan aanpassen. Het Bologna-akkoord van 1999 - dat de BaMa-structuur introduceert - is daar een onderdeel van. We moeten daaraan meedoen, hoewel dat voor Geneeskunde extra moeilijk is. De BaMa-structuur verlangt immers dat een bachelordiploma alleen, dus zonder

de master, al een bepaalde finaliteit heeft. Dat is voor Geneeskunde echter niet het geval: na drie jaar studeren ben je nog geen dokter.”

“Vervolgens is er sprake van een onwaarschijnlijke technische revolutie in de geneeskunde. Toen ik zelf nog studeerde, was er bijvoorbeeld nog geen scan-apparatuur, tegenwoordig wel. De opleiding van nu moet inspelen op die nieuwe kennis. Natuurlijk was dat al het geval voordat we de vernieuwingen van het studieprogramma bedachten, maar de laatste keer dat we het curriculum veranderden is acht à negen jaar geleden. Het werd dus weer tijd om nieuwe ontdekkingen op medisch gebied structureel in de opleiding op te nemen.”

“Daarbij moet je wel keuzes maken: er is zoveel medische kennis dat een student dat onmogelijk allemaal kan onthouden. Details over weinig voorkomende ziektebeelden moet een opleiding bijvoorbeeld niet per se moet voorschotelen aan zijn studenten. Iemand die tijdens zijn opleiding het een en ander heeft geleerd over een zeldzame ziekte endeze aandoening jaren later als arts in de praktijk ziet, is die informatie al weer vergeten.”

“Om studenten efficiënter te laten studeren, zullen we in het nieuwe programma werken met het zogenaamde CanMed-model. Dit model stelt de honderdtwintig meest voorkomende ziektebeelden aan de orde. Daarnaast besteedt het aandacht aan

de praktische vaardigheden van de toekomstige artsen: ze moeten bijvoorbeeld kunnen samenwerken en goed met hun patiënten kunnen communiceren.”

“Internationaal gezien is het CanMed-model meer en meer de norm aan het worden voor medische opleidingen. Dat betekent dat het makkelijker wordt voor Antwerpse studenten Geneeskunde om een tijd in het buitenland te gaan studeren. Buitenlandse studenten kunnen op hun beurt makkelijker in het Antwerpse curriculum instromen, omdat hun opleiding veel meer aansluit bij die van ons dan voorheen het geval was. Waar we met het nieuwe studieprogramma ook meer op aansluiten is de faculteit Geneeskunde in Hasselt: dat maakt het mogelijk voor Hasseltse studenten om hun studie in Antwerpen voort te zetten.”

“Met de vernieuwde opleiding zullen de studenten meer kennis en ervaring kunnen opdoen buiten de muren van de universiteit. Zo is er bijvoorbeeld een project over verslavingszorg, waarvoor de studenten dan ook naar een centrum voor verslaafden zullen kunnen gaan en in de praktijk kunnen zien hoe het er daar aan toe gaat.”

“Naast praktijkervaring is er ook aandacht voor de rol van de arts in de maatschappij. Een patiënt

“EEN PATIENT IS WEL EEN INDIVIDU, MAAR JE KUNT HEM OF HAAR NIET LOS ZIEN VAN ZIJN MAATSCHAPPELIJKE CONTEXT”

is wel een individu, maar je kunt hem of haar niet los zien van zijn maatschappelijke context. Iemand die iets mankeert kan je wel medicijnen voorschrijven als dat aansluit bij de diagnose, maar andere maatregelen zijn soms doeltreffender. Denk hierbij bijvoorbeeld aan hygiëne: in sommige gevallen is het veel nuttiger om te zorgen voor een schonere leefomgeving dan om geneesmiddelen te gebruiken.”

“Dit klinkt allemaal normaal, maar het was niet structureel geïmplementeerd in de opleiding. Als arts mag je de medische handboeken niet te rigide opvolgen. Het is niet zo dat wanneer een patiënt ziekte X heeft, je zonder na te

denken geneesmiddel Y moet voorschrijven. Er zijn andere factoren die een rol spelen in het ziektebeeld.”

“We hopen met het nieuwe curriculum de te bestuderen modules beter op elkaar te laten aansluiten. Vroeger was het zo dat er bijvoorbeeld in het eerste Bachelorjaar theoretische uitleg werd gegeven over zuren en basen, hoewel de studenten deze kennis pas nodig hadden in het derde jaar.”

“Meer nog dan nu het geval is, zullen studenten vanaf volgend jaar in kleinere groepen les krijgen, vaak in de vorm van zogenaamde responscolleges. Hiermee is het onder andere de bedoeling dat studenten gestimuleerd worden om regelmatig te studeren. De studiebelasting moet verspreid zijn over een heel semester: er mag geen sprake zijn van pieken. Het doel is immers dat de studenten goede artsen worden, niet dat ze alleen voor de examens slagen.” ■

Tekst: Maureen Deurinck
Foto: Jef Leyssens

In de VS werden onlangs de gekste straatnamen onder de loep genomen. Kregen een wel zeer eervolle vermelding: Psycho Path, Divorce Court en Zzyzx Road. Uw trouwe SMS-reporter zou geen verstokte Antwerpse chauvinist zijn, mocht hij de Pottenburg en de Ruckersplaats niet minstens even hoog inschatten. Zo krijgt de aloude leus “Antwerpen boven!” er zowaar nog een etymologisch tintje extra bij.

Onlangs slaagde de 58-jarige Brit Miles Hilton-Barber erin om in een ultralicht vliegtuigje de afstand London-Sydney te overbruggen in 59 dagen tijd. Niets bijzonders, ware het niet dat Miles al ongeveer 20 jaar steekblind is. Hij maakte de reis samen met een ziende co-piloot en wilde hiermee geld inzamelen voor de organisatie ‘Seeing is Believing’, die zich bezighoudt met het voorkomen van blindheid in ontwikkelingslanden. Miles zamelde naar schatting voor 1,5 miljoen euro aan sponsorgeld in... en ook zowat 2 miljoen euro aan schadeclaims voor afgerukte schotelantennes en afgeknapte electriciteitskabels.

Met de gevulde medemens niets dan last! Dat moet momenteel de gedachte zijn die door het hoofd speelt van menig crematorium-medewerker. Vanwege de toenemende zwaarlijvigheid onder de bevolking worden crematoria gedwongen om te investeren in grotere (maar vooral bredere) verbrandingsovens. De almaar

Om het af te leren...

in omvang toenemende doodskisten passen steeds minder goed in de vurige monden van de verbrandingsovens, zodat sommige families in Engeland honderden kilometers moeten reizen om hun dierbare overledene te kunnen laten cremieren. Toch nog één voordeel: het overtollige vet van deze gezellige dikkerds scheelt de crematoria een aanzienlijke slok op de borrel qua stookkosten.

Ook op het front van de zuipschuiten is er beweging merkbaar. Onlangs werd een man uit Nieuwpoort tegengehouden met een alcoholgehalte van maar liefst 4,66 promille in zijn bloed. Amper een week later werd het record scherper gesteld door een Hongaarse vrouw die haar lever confronteerde met een wel zeer onaangename 4,8 promille. U merkt het al: sinds bekend werd dat vijftienvoudig kampioen Boris Jeltsin zijn titel niet meer zou verdedigen, achten de roodgeneusde concurrenten hun moment aangebroken.

In de Beierse stad Zwiesel moest de plaatselijke politie zowaar een beroep doen op een slotenmaker om een politiecel te kunnen openen. Nadat ze de avond voordien een 18-jarige jongeman in die cel hadden gehuisvest, kregen de agenten tot hun eigen verbazing de celdeur niet meer open. Geen nood echter, want de opgetrommelde slotenmaker ondervond niet al te veel hinder om de stalen deur alsnog open te krijgen. De slotenmaker in kwestie was duidelijk: “Ik dank al mijn vakkennis aan mijn stage in Dendermonde.”

Niels Govaerts

"Ik heb een filmpje gemaakt dat toevallig heel goed ontvangen is," laat Jonas Geirnaert zich ontvallen als we hem interviewen. Bij de bekroning van zijn kortfilm 'Flatlife' (2004) in Cannes werd hij, pas afgestudeerd, aanzien als een voorbeeld voor de animatiefilmwereld. Sindsdien zorgt die toevalligheid – of noem het minder bescheiden: zijn talent – voor allerlei projecten. Deze duizendpoot zetelt in filmjury's en staat op theaterpodia. Met zijn cabaretgroep maakte Jonas Geirnaert bovendien het absurd-humoristische programma 'Neveneffecten', waarna ook 'Willy's & Marjetten' zich bij het Canvas-lijstje voegde.

Mogen we je een zondagskind noemen, of ben je een natuur-talent dat bestemd was voor een filmcarrière?

JONAS GEIRNAERT Vreemd genoeg zei iedereen: "Je kan tekenen en een verhaal vertellen, dus die opleiding Animatiefilm zal wel lukken"... tot ik voor de toelatingsproef werd gedelibereerd voor alles wat met tekenen te maken had. Door die beperking op tekengebied moest ik dus op zoek naar een creatieve manier om dat te maskeren of in mijn verhaal te verwerken. Voor 'Flatlife' heb ik eenvoudige figuurtjes gebruikt, net als in mijn eerste film 'The All-American Alphabet'. Ik denk dat 'Flatlife' minder grappig zou zijn, mocht er veel expressie in die gezichten zitten. Ook zonder veel mimiek weet je hoe de personages zich voelen, door wat hen overkomt en hun reacties daarop. Ik heb meestal een hekel aan animatiefiguurtjes die overdreven schrikken. Als dat de enige manier is om iets duidelijk te maken, dan mist de film allicht iets.

Sinds de bekroning van 'Flatlife' in Cannes ging je carrière een andere weg op. Waar blijft de filmmaker in je?

GEIRNAERT IK heb twee jaar bijna niets anders gedaan dan aan die film gewerkt. Niet dat ik ooit tegen mijn zin heb zitten tekenen, maar toen men vroeg "En, een nieuwe film?" wimpelde ik dat voorstel weg. Ondertussen heb ik wel ideeën voor kortfilms, maar ik wacht voor de uitwerking totdat 'Neveneffecten' een pauze inlast. Het voordeel bij films maken is dat ik mijn werk niet moet verantwoorden en steeds mijn eigen baas ben. Bij 'Neveneffecten' is het dan weer tof om in gezelschap te werken, maar als de andere drie je idee niet grappig vinden,

van Cannes naar Canvas

Tekst: Kirsten Cornelissen en Dimitri Sakelaropolus

Foto: Dimitri Sakelaropolus

mag je het vergeten. In het begin bleven we soms koppig ons plan verdedigen en mondde dat wel eens uit in discussies. Nu zijn we daar gelukkig lossier in. Ik heb geen spijt van mijn beslissing om verder te gaan met 'Neveneffecten' en niet met film. Na Cannes kreeg ik wel heel wat aanbiedingen van animatiefilmstudio's uit binnen- en buitenland. Als ik toen een nieuwe film had willen maken, dan moest die echter minstens even straf zijn als 'Flatlife'. Ik besliste dan ook om iets anders te doen.

Je nam contact op met Woestijnvis. In het voorjaar kwam jullie programma 'Neveneffecten' op het scherm en eind dit jaar volgen er nieuwe afleveringen. Hoe verliep de stap van humor op de scène naar humor op tv?

GEIRNAERT Met 'Neveneffecten' hadden we twee jaar theaterervaring, maar de knepen van het tv-vak moesten we nog leren. Een grap vertellen voor tv verschilt erg van humor op theater brengen: je hebt geen interactie met je publiek en je kan grappen ook niet try-outen. Het was bovendien een heel leerproces om de technische dingen baas te kunnen. Hoe moet je opnemen, met welke camerastandpunten kan de montagecel achteraf iets doen...?

Is die technische poespas dan niet remmend voor je creativiteit?

GEIRNAERT Dat hangt er van af. Er zijn zoveel verschillende manieren om iets te filmen dat je daar ook creatief in kan zijn. Voor het programma 'Neveneffecten' hebben we uitgeschreven scenario's, maar elke zin mag je naar je mond zetten, net zoals bij 'Kaat & co' en 'Het geslacht De Pauw'. Je moet gewoon verwoorden wat er te zeggen valt. In dat opzicht is een scenario geen rem op je creativiteit, omdat je vrijheid hebt in de uitwerking ervan.

Werken deadlines en verwachtingen belem-

merend? Als je humor móet maken, lukt het dan?

GEIRNAERT We zijn niet bezig met verwachtingen of met ons imago. Als je dat wel doet, dan zie je jezelf als een product. Ik weet het niet. Past mijn kapsel bij iemand die probeert grappig te zijn? Dat ons programma controversieel zou zijn, beseften we op voorhand en we hebben altijd geredeneerd dat *wij* onze afleveringen goed moesten vinden. Humor kan inderdaad een lastig beestje zijn: soms lukt het niet om grappig te zijn en dan

“We zijn erachter gekomen dat het molesteren van knuffelbeesten een constante werd in ons werk.”

probeer je een andere dag opnieuw. Bij ons meest recente programma 'Willy's & Marjetten' hadden we die luxe echter niet. We werden enorm ingehaald door de deadline, zodat we op het einde elke week een aflevering moesten schrijven en filmen, in het besef dat zo'n draaidag 2000 euro kost. Fiasco's zijn er gelukkig niet gebeurd.

Welk typetje speel je het liefst? Leunt dat dicht aan bij je persoonlijkheid of juist niet?

GEIRNAERT Bij de eerste reeks van 'Neveneffecten' waren dat vooral typetjes die op mezelf leken, ietwat bescheiden personages. In een sketch die een vete verhaalt tussen de muziekschool en de tennisclub moest ik de opgefokte voorzitter van de tennisclub spelen: dat vond ik dan ook tof, al staat die mijlener van me af. Menselijke gebreken zijn sowieso leuk om over na te denken, meer nog voor tv dan voor theater. Een pijnlijke situatie kan zo geestig zijn. Neem nu

dat team in 'Neveneffecten' dat op zoek gaat naar de bron van de E40, onder leiding van de al te gedreven scoutsfiguur Guido. Als je die incompetent en tot mikpunt van spot maakt, heb je humor. Het pijnlijke omvormen naar het grappige leer je al doende. Je moet die dingen in beeld brengen zonder dat het te expliciet wordt.

Over menselijke rariteiten gesproken: er wordt wel eens gezegd dat komieken naast de scène heel serieus zijn.

GEIRNAERT Bij veel mensen klopt dat. De

voorstellingen van Raf Coppens zijn droog en ook heel grappig, maar naast de scène is dat zo'n serieuze mens. Bart De Pauw is... anders. Als wij in groep zijn, kunnen we ook nooit stoppen met zot doen. In interviews krijgen ze daar soms grijs haar van: dan zitten we scheten te laten en met dingen te gooien. Het stopt nooit, tenzij we moe zijn. Los daarvan zijn we wel vrij serieus. Het is namelijk vermoeiend dat je bij iemand die grappig is van beroep een grapdwang merkt.

Spontaan ontstane grappen kan je meenemen naar de scène.

GEIRNAERT De sketches van onze theatervoorstelling zijn bijna allemaal zo ontstaan. Ons allereerste tv-optreden was in 'Man Bijt Hond': voor de rubriek 'Zonder handen' gingen we een gevecht aan met de beer van 'De Droomfabriek' en massaler dan ooit tevoren werden we weggestemd. Dat ideeetje was in een absurde bui eens ontstaan. Tijdens onze theatershow ontploft er nu elke

keer een teddybeer. Ja, het molesteren van knuffelbeesten werd sindsdien blijkbaar een constante in ons werk.

Smaken mensen uit verschillende streken jullie humor ook op een andere manier?

GEIRNAERT In sommige delen van Limburg zijn ze erg terughoudend. In Oost- en West-Vlaanderen kijken ze vaak ook met gekruiste armen naar de voorstelling. Het enthousiasme verschilt ook van zaal tot zaal. De allerbeste theateroptredens ooit waren in Antwerpen, in de Arenberg. Een heel wat minder leuke ervaring deden we op tijdens de Nederlandse toer van onze vorige show: we hebben een 'zwarte driehoek' weten definiëren van dorpen waar er echt niet gelachen werd. Die bleek overeen te komen met een streng gereformeerde zone in Nederland rond Den Haag en Leiden: daar is wel een theaterpubliek, maar zodra je afkomt met absurde humor, haken die compleet af.

Nederlanders zijn misschien wel een ander soort cabaret gewoon.

GEIRNAERT Ja, ik denk het: eerder het klassieke Nederlandse cabaret, iemand die vertelt over zijn jeugd en af en toe een liedje speelt. Aan zulke verwachtingen komt onze voorstelling inderdaad niet tegemoet. Voornamelijk zijn we gebonden aan het feit dat we met vier zijn. Dan doe je andere dingen dan wanneer je alleen op het podium staat; als je scènes begint te spelen, zit je al snel in een soort sketch. Toen we in Nederland optraden, vonden vele theaterdirecteurs onze voorstelling verfrissend. In tegenstelling tot Nederland kennen wij geen sterke cabarettraditie; we hebben geen voorbeeld om ons aan te spiegelen of tegen af te zetten. Belgen, die doen maar iets waarvan ze vinden dat het grappig is.

Je beweerde ooit: “Een kunstenaar moet

minstens één geëngageerd werk maken." Je hebt met 'The All-American Alphabet' die 'plicht' vervuld: stopt hiermee dan het engagement?

GEIRNAERT Wellicht niet. 'Neveneffecten' geeft aan humor wel voorrang. Soms merken we dat recensenten in het programma of de theatershow onterecht een diepere boodschap zoeken, terwijl we met 'Neveneffecten' nooit doelbewust geëngageerde dingen maken. Zo is er een scène waarbij vier rijke kakkers een ultra-racistisch lied zingen dat dermate overdreven is dat het grappig wordt. Ik denk niet dat we met 'Neveneffecten' de intentie hebben om tot ons vijftigste dezelfde zotte dingen te blijven doen. Vroeg of laat beginnen we aan iets anders en wie weet is dat dan een geëngageerd werk.

Is humor een genre dat zich leent tot het uiten van een politieke mening?

GEIRNAERT Ik denk zelfs dat komedie het genre bij uitstek is. Als een werk te beleidend is, wordt het kinderachtig en werkt het averechts. 'The All-American Alphabet' heeft een duidelijke boodschap, maar die wordt luchtig gebracht. Dat dit dé manier is, bewijst ook Michael Moore met zijn films.

Je bent zelf actief in de politiek. Hoe verhoudt dat domein zich bij jou tot het artistieke milieu?

GEIRNAERT In de succesperiode van 'Flat-life' werd die film steevast in één adem met PvdA genoemd en nadien gebeurde hetzelfde met 'Neveneffecten'. Ooit schreef een recensent van Zone 03 over onze theatershow: "Van iemand die in Cannes zo'n kritische speech geeft (*Geirnaert steunde toen Michael Moore met zijn gedurfde toespraakzin "Don't vote Bush", nvdr.*), hadden we wel iets anders verwacht." Het is vervelend als ze die twee activiteiten over mekaar schuiven. De andere jongens van 'Neveneffecten' zijn ook progressief, maar ik denk niet dat die voorstanders zijn van de communistische wereldrevolutie (*lacht*). Je kan dus best 'kunst' en politiek wat gescheiden houden, want voor je het weet ben je de komediegroep van extreem links.

Wat denk je van comedians die expliciet

humor absoluut slecht is. Toch vind ik die grappen een beetje gratis. "Ik wil koning worden", de quote die al tien jaar meegaat: is dat niet een beetje triest? Actualiteitsgrappen binden je ook meer vast aan je eigen tijd, hoewel geen enkele humor de tand des tijds kan doorstaan. Zelfs Monty Python niet.

Vind je als Gentenaar en comedian dat Gent de naam van "film- en cultuurstad" verdient?

GEIRNAERT Wat comedy en stand-up comedy betreft, denk ik dat Gent echt de hoogste concentratie heeft van Vlaanderen. Gent is de bakermat van het comedy circuit. Je hebt hier twee verenigingen die begonnen zijn met wekelijks een podium te bieden aan stand-up comedians. Ook tijdens de Gentse Feesten en in het Capitool wordt komedie almaar belangrijker. Antwerpen is

spotten met publieke figuren?

GEIRNAERT Sommigen hebben een erg frisse kijk op de actualiteit en doen dat geweldig goed. Er zijn daarentegen ook comedians die over niks anders dan politiek en actualiteit grappen: het beste voorbeeld hiervan is Geert Hoste. Pas op, je kan niet ontkennen dat die tien keer meer mensen bereikt dan 'Neveneffecten', dus het zou zelfs pretentius zijn te beweren dat zijn

eveneens aan een opklim bezig. Die groei leidt wel tot een inflatie van het genre. Hoeveel programma's heb je niet die zich plots op de komedie werpen en de middelmaat soms onverdiende zendtijd geven? Maar dat neemt uiteraard niet weg dat die toeneemende aandacht voor het genre een goede tendens is. ■

Peilingen naar de poll

Tekst: Ruud Wouters en foto's Rudina Coraj

In de ons omringende landen is er – vooral in verkiezingstijden – sprake van een ware peilingmania. Doet deze trend zich ook in België voor?

PETER VAN AELST Als je kijkt naar 1999, 2003, 2004 en 2006, zie je dat er altijd maar meer peilingen zijn bijgekomen. Ons land is echter relatief klein in vergelijking met onze buurlanden

en peilingen uitvoeren kost een smak geld. In Frankrijk heb je bijvoorbeeld grote kranten en zenders die allemaal zelf peilingen kunnen laten uitvoeren en zo het nieuws trachten te 'maken'. Bij ons zie ik niet in hoe dat zo ver zou kunnen komen. Buiten de VRT/De Standaard-peiling en die van La Libre Belgique en De Morgen zijn er niet echt regelmatige spelers actief.

Vanwaar die stijgende populariteit van peilingen?

VAN AELST De voornaamste reden is dat in de media de gedachte speelt dat de journalist aan zet is door peilingen uit te voeren. Ze kunnen de politici laten reageren op datgene wat zij in handen hebben. In tegenstelling tot wat aangenomen wordt, zijn journalisten door-

De verkiezingen naderen: Yves Leterme heeft de mond vol van 'goed bestuur', Guy Verhofstadt spreekt over '*empowerment*', peilingen schieten als paddenstoelen uit de grond. En net als paddenstoelen zijn peilingen niet altijd even betrouwbaar: "Let op wat gij consumeert!" blijkt ook mediagewijs een niet te versmaden stelregel. Wat ooit begon met het rondelen van strooibriefjes in treincoupés is intussen uitgegroeid tot een heus mediaspektakel. In Nederland spreekt men omwille van het vele peilen zelfs over het 'Peildermodel'. Gelukkig hebben wij Peter Van Aelst, lid van de onderzoeksgroep Media, Middenveld en Politiek (M²P) en doctor in de Politieke Wetenschappen aan de Universiteit Antwerpen, om orde te scheppen in de chaos.

“Ik denk oprecht dat mensen nu beter op de hoogte zijn dan 20 jaar geleden, ook al lezen die mensen Het Laatste Nieuws.”

gaans sterk afhankelijk van wat politici hen toespelen. Door te peilen verandert deze machtsverhouding. Een andere reden is dat als verkiezingen spannend zijn, er meer gepeild zal worden. Het feit dat we hier met zoveel partijen op een zakdoek bij elkaar zitten, speelt hierop in. Ook de kiesdrempel is een niet onbelangrijk gegeven: deze maakt dat peilingen ook voor kleinere partijen relevant zijn. Zal de Lijst Dedecker een zetel halen? Dat is echt een politiek *issue*.

Peilingen kunnen bezwaarlijk iets nieuws genoemd worden. Toch wordt er hen nog steeds een soort van mythische kracht toegedicht. Herbergen peilingen een zekere self-fulfilling prophecy?

VAN AELST Volgens mij wordt het effect van peilingen op het publiek overschat. Slechts in bepaalde situaties, wanneer peilingresultaten sterk door media of politici uitgespeeld worden, kan er sprake zijn van een invloed op het stemgedrag. Een concreet voorbeeld hiervan was het al dan niet halen van de kiesdrempel voor Groen! in 2004. Peilingen plaatsten hen net boven de kiesdrempel. Doordat Groen! in de campagne benadrukte dat de bal in het kamp van de kiezers lag, speelden zij de peilingresultaten duidelijk uit. Die peiling wordt dan een element in de campagne en geeft aan de kiezer het gevoel dat zijn stem werkelijk doorweegt. Zulke effecten spelen meer dan de naakte cijfers op zich.

Pashokjespolitiek

U stelt dus dat het vooral politieke actoren zijn die peilingen aangrijpen om iets mee te doen.

VAN AELST Ja. In tegenstelling tot voor de bevolking zijn peilingen voor politici altijd van belang. Peilingen bepalen hun electorale waarde, maar ook de sfeer binnen de partij. Wanneer Open VLD – dat voortdurend initiatieven neemt die een goede sfeer moeten uitademen – dat niet bevestigd ziet in de peilingen, dan drukt dat de stemming.

Leiden peilingen dan niet tot een stuurloze politiek die het kiespubliek achterna holt?

VAN AELST Dat gevaar loert inderdaad om de hoek. Politici worden vaak in het nauw gedreven met peilingresultaten. Het vergt moed van politici om zich daartegen te verzetten. Ik vind dat ze al te vaak meegaan in de resultaten van een onderzoek, dat ze te weinig argumenten geven waarom ze

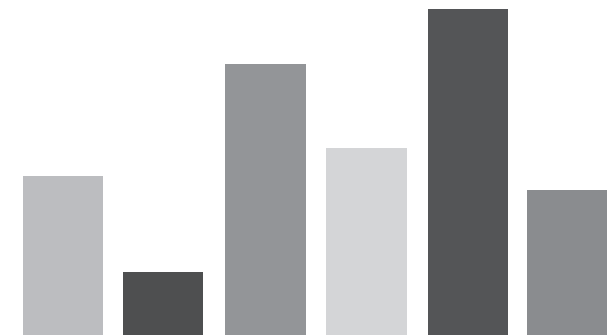
toch vinden dat het anders moet.

Peilingen worden vaak negatief bekeken: ze zouden bijdragen tot *horserace* berichtgeving en de personalisering van de politiek mee in de hand werken.

VAN AELST Dat opiniepeilingen bijdragen tot wedstrijdberichtgeving is een zeer concreet gevaar. Bovendien drijven te veel peilingen de focus in de media weg van het inhoudelijke. Of peilingen ook personalisering in de hand werken, daar ga ik minder mee akkoord. Peilingen in België gaan in de eerste plaats over krachtsverhoudingen tussen partijen. Enkel populariteitspolls spelen daar een beetje op in.

Een ander heikel punt is de betrouwbaarheid van peilingen. In Nederland spraken peilingen die de uitslag van de verkiezingen trachtten te voorspellen elkaar diametraal tegen. Is er dan eigenlijk nog wel iets positiefs aan peilen?

VAN AELST Er is alvast één ding positief aan peilen: als kiezer heb je recht op informatie. Als je bijvoorbeeld twijfelt tussen Rood en Groen, vind ik het perfect legitiem dat je op de hoogte bent van de situatie waarin deze partijen verkeren. Met strategisch stemmen is niets verkeerd: je wilt dan met je stem een zo groot mogelijk verschil maken. Wat het kwaliteitsvraagstuk betreft, vind ik het vooral belangrijk dat er openheid is over de gebruikte methoden en dat journalisten goed schrijven over het hoe en wat van de peiling. Journalisten zijn daar niet altijd even zuiver in. Vaak hechten ze overdreven veel belang aan kleine, statistisch niet significante verschillen tussen meetmoment A en B. De oorzaak hiervan is volgens mij echter niet dat journalisten onvoldoende geschoold zijn, wel dat zo'n peiling vaak handenvol geld heeft gekost en dus nieuws moet opleveren. Het is dan ongehoord om te verkondigen dat de situatie quasi stabiel is gebleven. Als een journalist ziet dat het Vlaams Belang met een halve procent gestegen is en zo de grootste partij wordt, dan maakt die daar zijn kop van, ook al is de foutenmarge

vele malen groter dan het percentage waarmee de partij gestegen is.

Doe de Stemtest

Vindt u de mediatisering van de politiek een goed gegeven?

VAN AELST (*lange pauze*) Voor een groot stuk wel. In vergelijking met vroeger is er veel meer informatie beschikbaar. Uit onderzoek dat ik uitgevoerd heb naar verkiezingen door de tijd heen, bleek dat er vroeger in kranten rond de verkiezingen weinig tot niets werd geschreven. Als er al iets zinnigs in stond, dan was het omwille van de verzuiling sterk partijgekleurd. Ik denk oprecht dat mensen nu beter op de hoogte zijn dan twintig jaar geleden, ook al lezen die mensen Het Laatste Nieuws. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 was het absenteïsme bijvoorbeeld lager dan bij de vorige lokale verkiezingen. Je kan dat moeilijk hard maken, maar volgens mij speelt hier de toenemende media-aandacht. In die zin is de mediatisering een positief gegeven. Helaas is er naast kwaliteit ook een hoop *bullshit* bijgekomen: Yves Leterme met een baard aan in 'Debby en Nancy' – ook ik vraag mij af wat hier de meerwaarde van is. Een ander negatief punt is dat politici de macht van de media enorm overschatten en er zich sterk op fixeren...

U vindt de mediatisering van de politiek slechts ten dele een goede zaak, maar draagt zelf bij tot deze mediatisering door met M²P mee te werken aan 'Doe de stemtest'.

VAN AELST De keuze om aan zulke programma's onze medewerking te verlenen is een keuze voor inhoud. Het programma gaat niet over personen, het zorgt niet voor *horserace* berichtgeving en het staat ver af van wat als campagne stunt omschreven kan worden. 'Doe de stemtest' gaat over thema's – thema's die wij omzetten in stellingen. Je kan kritiek hebben en stellen dat de thema's te ludiek zijn, of dat de show errond te veel aandacht opeist. Dat neemt echter niet weg dat er op zondagavond op de openbare omroep op een inhoudelijke manier over politiek wordt gepraat.

Vooraf vanuit wetenschappelijke hoek kreeg de stemtest kritiek te verduren. Zo kwamen leden van bepaalde partijen niet bij hun partij uit. Twijfel je dan niet aan de betrouwbaarheid van het systeem?

VAN AELST In België liggen partijen heel dicht bij elkaar, wat zo'n stemtest moeilijk maakt om te ontwerpen: de stellingen moeten immers discriminerend werken. Dat er binnen partijen echter verschillen zijn, dat is normaal hoor. Een aantal van die kritieken zijn bovendien meegenomen in de komende stemtest. We willen die stemtest niet tot in het oneindige verdedigen.

Internetpanel Blues

Een ander gegeven in Vlaanderen was het in Het Laatste Nieuws verschijnende 'De Stemmenkampioen', waarin VUB-professor Frank Thevissen een internetpanel op geregelde tijdstippen vragen voorschotelde. Ook dat werd sterk bekritiseerd. Volgens sommige reacties zouden internetpeilingen zelfs enkel nog in society- en roddelrubrieken mogen opduiken.

VAN AELST Ik zou wel gek zijn mocht ik alle internetpanels als voer voor roddelrubrieken verslijten: we organiseren er immers zelf. Het klopt echter wel dat een panel, omwille van het simpele feit dat het niet representatief is, geen voorspellende waarde kan hebben. Het probleem bij 'De Stemmenkampioen' was – los van de geslotenheid over de gehanteerde methoden – dat aan een niet representatief internetpanel resultaten verbonden werden die dan zagezegd voor de opinie van alle Vlamingen zouden staan. Panels zijn interessant omwille van de verschuivingen die ze vertonen tussen de meetmomenten. 'De Stemmenkampioen' werd dus voor compleet foute doeleinden gebruikt, ook al zaten ze in 2004 volgens Thevissen het dichtst bij de verkiezingsuitslag. Ook wij merken dat we met ons internetpanel sommige kwesties zeer goed aanvoelen. Een andere reden waarom 'De Stemmenkam-

"Ik zou wel gek zijn moest ik alle internetpanels als voer voor roddelrubrieken verslijten: we organiseren er immers zelf."

pioen' afgevoerd werd, was dat de resultaten vaak tegen de VLD pleitten. Omdat Het Laatste Nieuws – vroeger een liberale krant – de mediapartner van de stemmenkampioen was, ondergingen zij enige politieke druk.

Als u na de verkiezingen vaststelt dat uw internetpanel de opinie van de populatie sterk benaderde, is de

verleiding dan niet groot om die gegevens publiek te maken?

VAN AELST Ja. Daar hebben we intern dan ook veel discussies over gehad. Zo zagen we bijvoorbeeld dat het Vlaams Belang in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen sterk steeg, maar na de gebeurtenissen rond Hans Van Temsche een terugval kende. Wij hebben dan besloten om die informatie vrij te geven, uiteraard binnen de context dat die resultaten uit een internetpanel kwamen.

Kan u ter afsluiting nog enkele tips in verband met het lezen van peilingen in de media aan onze lezers meegeven?

VAN AELST Graag. Zelf kijk ik – maar ik ben misschien een beetje misvormd wat dat betreft – of er informatie is over de peiling zelf. Wordt er meegedeeld hoeveel mensen er ondervraagd zijn? En op welke manier gebeurde dit? Ik kijk ook naar het bureau dat de peiling heeft uitgevoerd. Als het een bureau is dat ik niet ken of dat inderhaast vijfhonderd man telefonisch ondervraagd heeft, dan ben ik al veel sceptischer. Voor de rest moet je als lezer vooral kijken naar trends en niet naar kleine verschillen. Dat Open VLD sinds de verkiezingen van 2003 gedaald is, komt in alle peilingen terug. Maar of zij nu op 18,5 procent of op 19 procent staan, dat doet er eigenlijk niet zoveel toe. ■

AND THE OSCAR GOES TO MYSELF

TOM PAULUS OVER DE BIOPIC

Tenzij u van Pluto komt - tot waar onze Hollywoodsterren niet schijnen - is het u ongetwijfeld al opgevallen dat de biopic (afkorting van *biographical picture*) al een tijdje enorm populair is. Edith Piaf, John Nash, Alexander de Grote, Beethoven en binnenkort ook Anna Nicole Smith en Freddie Mercury mogen er één op hun naam schrijven. Als kers op de taart wonnen de laatste drie jaar twee vrouwelijke en drie mannelijke acteurs een oscar voor hun rol in een biopic. Wij klopten aan bij Tom Paulus, professor en filmkenner aan de Universiteit Antwerpen. Hij verslindt films aan een rato van twintig per week en is dus de ideale man om ons wat meer te vertellen over het fenomeen biopic.

Helen Mirren als Queen Elizabeth, Forest Whitaker als Idi Amin, Reese Witherspoon als June Carter... Waarom winnen zo veel biopic-acteurs een oscar?

TOM PAULUS Ik denk dat het te maken heeft met het feit dat The Academy, die de Oscars uitreikt, voor het merendeel uit acteurs bestaat en die hebben vooral appreciatie voor collega's die écht acteren. Zij bewonderen in de eerste plaats hun imitatietaalent: het bestuderen en aanleren van alle tics en de manier waarop de persoon spreekt, kortom: het technische. Het lijkt hen gemakkelijker een comedy performance neer te zetten of een slapstick te doen - wat volgens mij echter moeilijker is dan Freddie Mercury imiteren, hoewel die twee dicht bij mekaar liggen. Wat in veel films ook terugkomt is het idee van de transformatie. Je

hebt een mooie en glamoureuze ster - neem Charlize Theron in 'Monster' - en we zien die ster onherkenbaar onder een dikke laag make-up. Daar is enorm veel bewondering voor. Acteurs die zichzelf als zo fantastisch glamoureuze en aantrekkelijk beschouwen, vinden het een enorme opgave en groot talent wanneer een acteur, en vooral dan een actrice, zich lelijk maakt, een grote neus opzet of vettig haar heeft voor een rol.

'Ray', 'Capote', 'The Queen'... De hoofdrollen winnen de Oscars wel, maar de films niet. Hoe komt dat?

PAULUS De acteurs stemmen mee, maar willen voornamelijk zichzelf in de bloemetjes zetten. In dat soort biopic is de hele film opgezet rond de performance van de hoofdpersonages. Wat is de aantrekkingskracht van 'Walk the Line' of 'Monster'? Dat is de imitatie van Johnny Cash door Joaquin Phoenix, van Aileen Wuornos door Charlize Theron. 'Monster' vind ik persoonlijk een heel slechte film, 'Walk the Line' is daarentegen heel goed gemaakt. James Mangold is een onderschatte regisseur wat filmstijl betreft. In elk geval, neem de performance uit een biopic en er schiet niet veel meer over van de film. Wanneer men dus de Oscar uitreikt voor beste film, kiest men toch eerder voor spektakel of de grote, emotioneel overwelgende producties.

Joaquin Phoenix als Johnny Cash in 'Walk the Line'

In veel biopics zie je meestal dezelfde elementen terugkomen: slechte kindertijd, armoede, drugs, alcohol en buitenechtelijke relaties. Binnenkort is playmate Anna Nicole Smith aan de beurt en we weten hoe het met haar afliep. Blijft het publiek geboeid?

PAULUS In Hollywoodtermen spreekt men van de *story arc*, de progressie van begin tot eind die altijd verloopt volgens de voorspelbare *rise-and-fall*-structuur, eventueel gevolgd door een remonte. Men kiest doorgaans ook voor levensverhalen die dat patroon volgen, wat op de duur behoorlijk vervelend wordt. 'Walk the Line' is een best genietbare film, maar het nadeel van die narratieve structuur is dat je op voorhand weet dat je de *rise and fame* van Johnny Cash zult zien en dat op het piekmoment de drugsproblemen zullen komen, gevolgd door de *downfall*: net zoals in 'Ray', net zoals destijds in 'The Rose' met Bette Middler als Janis Joplin. Waarschijnlijk is die *rise and fall* te wijten aan de ambitie van de makers om een volledige levensloop te willen brengen. Ofwel kies je een moment uit het leven, een episode die dan het hele leven van die figuur bijna allegorisch samenvat, ofwel kies je voor het hele levensverhaal. Je hebt echter maar twee, maximum drie uur om dat verhaal te doen, dus dan moet je een een-

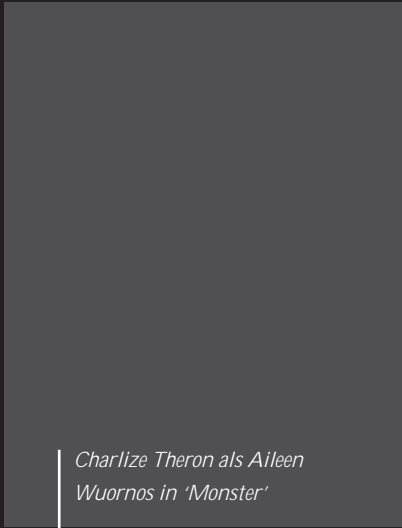
voudige structuur kiezen waar je alles kan ingieten. Daar geraak ik wel op uitgekeken.

Waarom moeten biopics ook bijna altijd drama's zijn?

PAULUS Ik denk omwille van de *arc*. Iedereen wordt geconfronteerd met familieleden die wegvallen, ziekte, dood... Niemand heeft een constant vrolijk leven en hoezeer de humorelementen ook aanwezig zijn, die sombere elementen domineren toch altijd. Het gaat vaak ook om personen die *larger than life* zijn en daarom moeten die ook een zekere tragiek meekrijgen. Tragische verhalen hebben nu eenmaal meer grandeur. Mocht ik zelf een biopic maken, dan zou die het idee van een *slice of life* weergeven, wat de persoon samenvat. Dat zou je dus ook kunnen vormgeven in de stijl van de figuur waarover het gaat. Bijvoorbeeld Johnny Cash die zijn 'Folsom Prison'-plaat opneemt filmen in Johnny Cash-stijl: donker maar ook geestig, en daarmee zoeken naar een vorm die bij de inhoud past.

Vaak weten we na een biopic vele feiten uit iemands leven, maar niet wat hem of haar inspireerde. In 'Frida' krijgen we bijvoorbeeld niet echt te zien wat Frida Kahlo inspireerde en zo zijn er nog vele voorbeelden.

PAULUS Het moeilijkste om te verfilmen is creativiteit. Hoe

Charlize Theron als Aileen Wuornos in 'Monster'

Hellen Mirren als Queen Elizabeth in 'The Queen'

breng je dat in beeld? Frida Kahlo's schilderijen zijn fascinerend en boeiend, maar is Salma Hayek die voor een leeg doek staat te denken dat ook? Als je schilderkunst als voorbeeld neemt, is er slechts een handvol films die daar een oplossing voor vindt. Maar al te vaak wordt het tot stand komen van een meesterwerk op een knullige manier weergegeven, zoals bijvoorbeeld in 'Walk the Line': Johnny Cash zit in een hangar wat te pengelen en plots komt er 'Folsom Prison Blues' uit. Hollywood is heel naïef in het tot stand brengen van inspiratie.

Sinds 2000 werden zestien mannen genomineerd voor hun rol in een biopic en slechts zeven vrouwen. Zet Hollywood belangrijke vrouwen niet graag in de kijker?

PAULUS Hollywood is absoluut seksistisch. Er komt wel beterschap in; je ziet die politieke correctie vooral op vlak van Afro-Amerikaanse acteurs. Plots hebben ze ontdekt dat de Afro-Amerikaanse acteurs erbij horen en dat zie je bij de nominaties. Er zijn gewoon minder hoofdrollen voor vrouwen: je merkt dat bij oscarwinnaars Charlize Theron en Halle Berry. De volgende film die ze maken is commercieel: 'Aeon Flux' en 'Catwoman' - twee afgrijpselijke films, maar ook enorme flops die aantonen dat het publiek eigenlijk geen vrouw wil zien in dat soort *big budget* actiefilm.

'Batman', 'Spiderman', in mindere mate 'Superman' hadden allemaal een aanzienlijk succes, maar de helden waren wel stuk voor stuk mannen. 'Elektra', met Jennifer Garner als superheldin, flopte. Dit geldt ook voor drama's: noem voor de vuist weg vijf films die gedragen worden door een vrouw.

'Erin Brockovich', 'Monster'...

PAULUS Ja, die kregen allebei de oscar voor de vrouwelijke hoofd-

rol, omdat ze ook zo uitzonderlijk zijn. Alle films die over een vrouw gaan worden meestal gespeeld door een ster die zichzelf dan ook overtreft. De logica is: we willen die ster belonen. Charlize Theron was een behoorlijke commerciële actrice voor ze 'Monster' deed: één van Hollywoods lievelingen die heel wat geld heeft opgebracht. Reese Witherspoon, alsjeblief, deed de kassa eveneens rinkelen. Julia Roberts, *romantic comedy queen*. Als die actrices een ernstige rol willen spelen én met succes overtuigend zijn én geld opbrengen met die film, dan kan je je oscarspeech al voorbereiden. Nicole Kidman, nog zo iemand die het heel goed deed met 'Moulin Rouge': een grote ster in Hollywood, dus moeten we Nicole bekronen voor haar rol in een volgende ernstige film die commercieel goed heeft opgebracht. Het is Nicoles moment om beloond te worden voor al haar inspanningen voor 'Days of Thunder' - en voor het feit dat ze ooit getrouwd was met Tom Cruise.

Tot slot, welke is volgens u de beste biopic?

PAULUS 'Ghandi'. Voilà, als het goed is, mag het ook gezegd worden. Tot grote hoon van waarschijnlijk iedereen die dat leest.

Ik zal het aan niemand zeggen.

HOLLYWOOD

studieprogramma (meestal 60 studiepunten) dat je het afgelopen jaar hebt afgelegd. Om te slagen moet je in principe voor elk vak 10/20 halen. Maar je kan ook geslaagd worden verklaard ("gedelibereerd") als je voor een of twee vakken een kleine onvoldoende hebt gehaald. Hoeveel vakken en hoe groot de onvoldoende, dat is aan de examencommissie om dat in eer en geweten te beslissen. Dit kan dus wijzigen van richting tot richting, en beïnvloed worden door de belangrijkheid van dat vak, je overige resultaten...

Dit verandert in '07-'08: er zal enkel worden gedelibereerd in een diplomajaar (dus nadat je de volledige bachelor- of mastercyclus hebt afgewerkt). Uiteraard krijg je nog steeds al je punten meegedeeld na elk semester, maar er is op het einde van een 'gewoon' academiejaar geen deliberatie over de tekorten. In feite is dit op zich al een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging: er moet voor veel minder studenten gedelibereerd worden. Er zijn dus minder vergaderingen nodig in de toch al drukke week na de examens, en het dossier van elke student kan grondiger behandeld worden. Een eventueel tekort kun je in de tweede zitting of in een volgend academiejaar nog proberen weg te werken, zodat je op het einde van de opleiding een mooi rapport krijgt zonder "vlekken". In het BaMa-tijdperk

is het immers veel belangrijker geworden dat je voor je diploma al je "credits" hebt verdiend.

Je kunt er echter ook voor kiezen om een of meer tekorten te laten staan tot op het einde van de opleiding. Daarvoor gelden wel strenge maar duidelijke regels. De hoofdregel is de zogenaamde "10%-regel". Over de hele opleiding genomen zal je niet kunnen gedelibereerd worden als je voor meer dan 10% van het aantal studiepunten ("sp") een tekort hebt. Dit betekent concreet dat je voor een driejarige bachelor (180sp) niet geslaagd kunt worden verklaard als je voor meer dan 18sp een tekort hebt (3 vakken van 6sp, of 2 van 9sp, of ...). Voor een tweejarige master is het plafond 12sp en voor een eenjarige master 6sp. Voor de vierjarige master Geneeskunde geldt ook het plafond van 18 sp, wat dus iets strenger is dan de 10%-regel.

Bijkomend is er de "één-tekortregel". De examencommissie kan je ook delibereren als je maar voor één vak van je opleiding een tekort hebt. Die regel is vooral ingevoerd om het de deliberatie voor de eenjarige masteropleidingen niet te streng te maken. Een tekort voor één vak van bijvoorbeeld 9 sp (zijnde 15 procent van de totale 60 sp) kan gedelibereerd worden. Let wel op het woordje "kan". Net zoals nu het geval is, zal de examencommissie bij haar

beslissing rekening houden met ondermeer de grootte van het tekort en het belang van het vak.

Enkele zaken die nu ook al het geval zijn, blijven met het nieuwe reglement bestaan. Dit zijn dus geen veranderingen aan de situatie van vandaag:

- Het is de examencommissiecommissie steeds toegestaan om vakken te selecteren waarvoor je absoluut niet mag buizen. Het eindwerk of een stage zijn voor de hand liggende voorbeelden. Dit moet dan wel in het begin van het jaar duidelijk worden gezegd.
- Het is de examencommissie steeds toegestaan om je toch niet te delibereren, ook al kom je wel theoretisch in aanmerking.
- De examencommissie moet elke beslissing tot wel of niet delibereren steeds grondig motiveren.

Dit nieuwe systeem is eenvoudig en duidelijk, maar is erg verschillend van het oude systeem. Ter illustratie: als je in je eerste bachelorjaar reeds voor 18 studiepunten tekorten hebt verzameld, mag je de volgende jaren absoluut geen tekort meer halen, op welk vak dan ook (zelfs niet op Statistiek II), wil je aan het eind van de 3 jaar bachelor nog je diploma halen. Zoals je hierboven al hebt kunnen lezen, bewijs je jezelf een dienst als je in een volgend academiejaar die tekorten zo

goed mogelijk probeert weg te werken.

Om aan situaties als deze te verhelpen wordt er grondig werk gemaakt van studietrajectbegeleiding, geïndividualiseerde trajecten en dergelijke meer. Je zal aangemoedigd worden om eventuele behaalde tekorten steeds op te halen in het volgende jaar, samen met het volgen van een nieuwe reeks vakken in een geïndividualiseerd traject ("GT"). En tenzij je het voor jezelf echt spannend wilt maken, raad ik je aan om alleszins steeds te proberen elk behaald tekort op te halen. Elk tekort dat je ophaalt, geeft je immers wat meer ademruimte voor eventuele tegenslag in de latere jaren.

Samengevat: het hele systeem wordt strenger – je mag immers relatief minder tekorten hebben – maar het is gelukkig ook des te flexibeler geworden. GT's en studietrajectbegeleiding bieden je de mogelijkheid om je studieprogramma veel beter samen te stellen op de manier die jij het best georganiseerd krijgt. Je kan probleemloos elk vak het jaar nadien hernemen in een poging betere punten te halen.

De klemtoon voor de student wordt zo verplaatst van "strategisch buisvakken kiezen om zoveel mogelijk gedelibereerd te worden", zoals jammer genoeg maar al te vaak het geval was, naar "strategisch studietraject

samenstellen, om zoveel mogelijk te slagen". Dit is uiteindelijk een goede zaak met betrekking tot de kwaliteit van zowel de studie als het leven van de student.

En om af te sluiten: deze regels gelden nog niet dit jaar, maar pas voor de examens in het academiejaar '07-'08 (januari, juni, september 2008)! Wie zijn situatie op dit moment (juni-september 2007) wil inschatten, moet het reglement van dit jaar nog ter hand nemen, dat ook op de UA-website terug te vinden is. ■

*Joachim Ganseman
2e licentie Informatica
Secretaris studentenraad 2006-2007*

*Met dank aan het departement
Onderwijs voor het controleren van
deze tekst, en het corrigeren waar
nodig.*

Kasper?"

"Godverdomme, Schrijver! Laat ons toch eens met rust."

"Uhm, hallo."

"Wat, nu krijgen we zelfs geen lichaam meer?"

"Dag, Samantha."

"Schrijver, als Je zegt dat Je persona-ges gaat afschrijven, weet Je wat dan zeer leuk zou zijn?"

"Kijk, Ik weet dat jullie..."

"Als Je ons zou afschrijven! Incom-petente lul!"

"Wow, dat kwam van diep, hè Kasper?"

"Let maar niet op hem. Ochtend-humeur, of zoiets. Wat is het pro-bleem?"

"Niet veel, een last-minute Literair."

"En aangezien Je zo getalenteerd en geïnspireerd bent, dacht Je dat het zoveelste meta-gezever wel goed zou zijn als plaatsvuller."

"Kaspertje..."

"Nee nee, hij heeft gelijk. Literair is toch niets meer dan een plaatsvuller. Maar het zal wel het enige zijn waar Ik goed voor ben."

"Jezus Christus, moet ik echt voor psycholoog spelen? Al jullie onno-zele onzekerheden interesseren nie-mand. Least of all me."

"Het wordt wel verwarrend als je cur-sief Engels gaat spreken."

"Ach, we zijn toch allemaal maar onderdelen van het Grote Keyboard in de Lucht, niet?"

"Gaat dit nog ergens naartoe, Schrij-ver?"

"Wel, Kasper, Ik ben bang dat je leven van ietwat ongericht vorig jaar, naar compleet doelloos is gegaan dit jaar. Veel beter dan dit kan Ik echt niet meer doen, vrees Ik."

"Oh boehoe, laten we allemaal mede-lijden hebben met de toch oh zo misbegrepen Schrijver en Zijn moed-willig geblokkeerd talent. Je bent te goed voor deze wereld, nietwaar, arm schaaap? Bah, ik walg van Jou."

"Kasper!"

"Het is oké, Sam. Conflict als basis van een verhaal, dat soort dingen. En Ik snap het wel: één keer sterven is niet leuk. Meer dan één keer nog minder, denk Ik."

"Je empathie is ontroerend."

"Echt?"

"Nee."

"Schrijver, Je verhaaltje leidt nergens naartoe."

"Zit Ik al aan tweeduizend tekens?"

"Bijna. Maar ik zou wel nog een dege-lijk einde proberen te verzinnen."

"Hmmm, tijd voor wijze woorden: it ain't over 'till the fat lady sings. Daarom zou Ik jullie willen voorstellen aan Bar-bara. Babs?"

"Lalalalala."

"Wat is dit, een deus ex machina?"

"Nee, Kaps, dit noemen ze eindigen in mineur."

Gekunsteld

Elke maand bespreekt een dwarsreporter zijn of haar favoriete kunstwerk. Dit nummer: Gaudí en Dalí.

Een nieuwe *dwars*, een nieuwe 'Gekunsteld'. In dit nummer worden jullie wa-rempel op twee geweldige kunstenaars ge-trakteerd. Kiezen is immers altijd een beetje verliezen. En omdat verliezen gewoon niet leuk is, krijgen jullie in dit nummer dubbel zoveel artistiek genot met zowel Gaudí als Dalí.

Dus, om te beginnen: Gaudí. Als men Bar-celona zegt, zegt men Gaudí. In deze Cata-laanse stad - waar de artiest zijn roots liggen - zijn immers bijna alle artistieke pareltjes van de architect te bewonderen. Een bezoek aan Barcelona is dan ook in één klap een bezoek aan de kunstenaar. Enkele van zijn werken kent u vast al: denk maar aan het bekende 'Park Guëll' met zijn golvende mozaïeken bank, of aan de 'Sagrada Familia' - zijn eigen-lijke levenswerk.

De manier waarop Gaudí verschillende stij-len wist te combineren maakt zijn architec-tuur werkelijk uniek. Gotische elementen, Moorse motieven (de zich steeds herhalende patronen op zijn fel gekleurde keramiekte-gels) en zijn smeedijzerwerk - typerend voor de Jugendstil - vormen een fascinerend ge-heel van kleuren en vormen, waardoor zijn gebouwen iets surreëls, zelfs sprookjesach-tigs krijgen. De prachtig golvende gevel van de 'Casa Milà' is zo simpel van kleur dat het uit aarde en klei geboetseerd lijkt te zijn. Het is alsof sommige van zijn gebouwen door de

natuur zijn neergeplaatst: een kunstwerk van de natuur, maar dan gemaakt door de mens.

Ondanks zijn genialiteit is het respect voor Gaudí's werk soms echter ver te zoeken. Recent maakte men plannen om een tunnel voor de hogesnelheidstrein te graven, die rakelings langs de funderingen van de 'Sa-grada Familia' zou lopen. Ook al beweren de opdrachtgevers dat de kathedraal geen enkel gevaar loopt, vrezende verschillende mensen - waaronder de huidige architect Jordi Bonet i Armengol - voor ernstige schade.

Laat ons hopen dat de geschiedenis zich niet herhaalt en het openbaar verkeer dit mees-terwerk van Gaudí niet fataal wordt, zoals het hemzelf al eerder fataal werd. Gaudí stierf namelijk aan zijn verwondingen nadat hij onder een tram terecht kwam.

Nog even kort: Salvador Dalí (of ook wel 'die met zijn moustache') is zo'n andere Cata-laanse kunstenaar die je weet mee te nemen naar een - in zijn geval soms wel lugubere - droomwereld. Hij noemde zichzelf de enige echte surrealist. Dat hij een meester was, staat buiten kijf (zijn snor was op zich trouwens al een heus kunstwerk): werken met welklin-kende namen als 'De verzoeking van de heilige Antonius', 'Het station van Perpignan' of 'Geo-politiek kind kijkt naar de geboorte van de nieuwe mens' laten hier geen twijfel over bestaan. Als je er de kans toe hebt: zeker gaan bekijken.

Een boon in juni geplant, geeft er vijftig in de hand

Juni, het is een ondankbare maand voor een cultuuragen-dasamensteller. Niet alleen vindt u, beste lezer, het te goed weer om ergens in een warm theater te kruipen, u bent ook vastberaden om uw leven een doel te geven en studeert dus nijverig. Voor later. Maar kom: waar rook is, is vuur en vuur moet geblust worden, dus heeft ook u op tijd en stond recht op een avond rust. Even weg uit de ingebeeldde ziekte die u stress noemt, en waarom dan niet naar een van onderstaande cultuurtoppers gaan:

Voor één van de hoogtepunten van juni hoeft u zelfs niet eens binnen te gaan zitten. Na een mooie fietstocht kan u in het Middelheimpark kijken naar gigantische opblaasbare structuren van één van de grootste hedendaagse kunstenaars, Paul McCarthy.

***In het Fotomuseum kan u polaroïds van Luc Tuymans gaan bewonderen,

***terwijl de Zoo haar rariteitenkabinet openstelt. U houdt van dierenfoetussen op sterk water? Wij ook!

***Het muziekinstrumentenmuseum Vleeshuis heeft een nieuwe tentoonstelling lopen, waarin het weer een nieuw stukje van de muziekgeschiedenis belicht.

***Voor de geschiedenisliefhebbers onder u stelt het Volkskundemuseum 'Het interessante volk' tentoon.

***Van 7 tot 27 juni kan u keigratis naar de afstudeerprojecten van de academiestudenten gaan kijken in Campo & Campo.

***Al even gratis en goed voor de benen: op 1 juni haalt Buster tango in huis met Quilombo.

***En nog veel meer gratis concerten in The Bottom Line, A Mi Manera, De Rots, Crossroads en andere Hopsacken.

***Als u uw thesis op tijd afgekregen hebt, kan u op 25 mei het geleden leed wegdrinken in Scheld'Apén op de zwoele tonen van Made for Chickens by Robots, The Mysterious Tapeman and Ow.

***7 en 9 juni pakt de Roma uit met concerten van respectievelijk Vlaanderens vrouwelijkste meidenband Billie King en de elektronische big-band mash-up van Briskey Big Band.

***Het Zuiderpershuis organiseert

een dansfeest met 25 Roemeense muzikanten op 15 juni.

***Theaterpret is er met 'Club Ah!Med', een jongerenproject van held Chokri Ben Chikha dat van 30 mei tot en met 9 juni in HETPALEIS speelt.

***Het Toneelhuis nodigt topdanser en -choreograaf Sidi Larbi Cherkaoui uit: van 13 tot en met 15 juni danst hij 'D'Avant', een voorstelling waarin moderne dans in dialoog gaat met middeleeuwse zang. Vanaf 20 juni is er van dezelfde maker 'Myth'.

***Van 24 mei tot en met 2 juni komt collectief Eisbär met Benny Claes 'Always Cry at Endings' opvoeren in Scheld'Apén.

***Ten slotte zijn er natuurlijk nog hopen harverscheurende films in Muhka_media, het Filmmuseum, Filmhuis Klappei en Cartoon's. Gaat dat (en dan bijvoorbeeld het hilarische 'A Hard Day's Night' van The Beatles, op 2 juni in het Filmmuseum) zien! En anders tot volgend jaar. ■

Geen zin om te betalen? Ga snel cultuurcheques halen! Los de puzzel op pagina 46 op en waan u de koning te rijk!

Modemuseum
www.momu.be

Zuiderpershuis
www.zuiderpershuis.be

TRIX
www.trixonline.be

deSingel
www.desingel.be

Monty
www.monty.be

Toneelhuis
www.toneelhuis.be

KMSKA
www.kmska.be

Muhka
www.muhka.be

FotoMuseum
www.fotomuseum.be

Arenbergschouwburg
www.arenbergschouwburg.be

AMUZ
www.amuz.be

Scheldapen
www.scheldapen.be

Hof Ter Lo
www.ccluchtbal.org

Petrol
www.petrolclub.be

Buster
www.busterpodium.be

CCBe
www.ccbe.be

De Roma
www.deroma.be

De Kern
www.antwerpen.be/dekern

Vleeshuis
www.museumvleeshuis.be

Rubenshuis
www.rubenshuis.be

het bewaren van Sneeuw

*Herman van Veens
nieuwe muze*

Wie gedoopt wordt met de naam Hermannus Jantinus van Veen lijkt wel voorbestemd om het in de kunstwereld te maken. Deze viereneenhalfjarige culturele kosmopoliet heeft nog maar net zijn wederom uitverkochte tournee 'Herman' door onze stad gestuurd, of hij stelt zijn eerste schilderijenserie 'Herfsthandschrift' alweer tentoon in de Boerentoren. Een gesprek met de koning van het Nederlandstalige cabaret.

Monochrome kleurenpuzzels

U bent pas op uw zestigste beginnen schilderen: waren er mensen die verbaasd reageerden?

HERMAN VAN VEEN Ik merk dat mensen het niet vreemd vinden. Als je theater of films maakt, ben je sowieso met levende beelden bezig. Voor deze schilderijen ben ik als het ware overgegaan naar gestolde beelden. Wat ik eigenlijk probeer te doen is licht vangen, een moment strikken en dat in kleuren of lagen bewaren. Mijn werk is abstract, dus je kan zelf betekenis geven aan wat je erin denkt te zien. Eigenlijk bewaar ik vooral een sfeer op doek.

Had u reeds een werkwijze of een concept in uw hoofd toen u begon te schilderen, of is dat gaandeweg spontaan gekomen?

VAN VEEN Ik ben beginnen schilderen met oude spullen van mijn overleden vader, een typograaf die in zijn vrije tijd met

houtsneden en papier werkte. Ik heb dus letterlijk zijn handen gevolgd en kleuren gebruikt in plaats van hout. Het is met andere woorden een spel zonder plan, een reis zonder doel of belang. Ik puzzel eigenlijk met kleuren die monochroom zijn, toon op toon. Bekijk het zo: ik heb zang en viool gestudeerd op het conservatorium om een eigen klank te vinden, om echt te kunnen spelen met muziek. Dat is exact hetzelfde als wat ik nu met mijn doeken tracht te doen.

Was schilderen een passie die reeds langer in u sluimerde?

VAN VEEN Niet echt. Ik ben er gewoon mee begonnen nadat mijn ouders overleden waren en... (*aarzelt*) Het is moeilijk te verklaren. Weet je, de geur van koffie krijgt een andere betekenis als je ouders dood zijn, want je dronk steeds koffie *met hen*. Nu mijn ouders er niet meer zijn, ervaar ik die geur en die sfeer helemaal anders. Je kan het vergelijken met de paradox van het bewaren van sneeuw: en toch doe je het! De dood heeft voor mij handen en voeten gekregen. Nu zijn mijn ouders zes à zeven jaar dood, maar toch blijft er voor mij een sfeer over die positief aanvoelt, aangezien ik zo'n goede herinneringen aan hen heb. Dat sterkt me enorm in wat ik doe, dat koester ik.

Het schilderen had in zekere zin dus een therapeutische waarde.

VAN VEEN Zo zou je het kunnen zeggen. Uiteraard is dat een beetje grotemensentaal, maar het is inderdaad een verwerkingsproces geweest.

Gebruikt u het dan ook als een manier om bijvoorbeeld tot rust te komen na een vermoeiende tournee?

VAN VEEN Nee, ik vind het gewoon leuk om te doen: even leuk als zingen, als zwemmen, als in de tuin werken. Het is echt een deel van mijn bestaan geworden. Weet je, ik heb er gewoon *zin* in. Soms kan ik thuis een boek zitten lezen en plots opstaan om iets met mijn handen te gaan doen. En dan maak ik dat, en dan zet ik dat neer, en dan ziet iemand dat, en dan neemt die dat blijkbaar mee. Nou, heel leuk.

“Ik denk echt dat “het” er is: je hoeft het alleen maar te plukken.”

U zei reeds dat het tijdens het schilderen wel lijkt alsof u het licht opvangt, dat het voelt alsof “het schildert”. Daarbij moest ik denken aan een interview dat u deed met Horst Wackerbarth in 2005, waarin u sprak over “het collectieve gedachte”: “het denkt”, of “ik denk met het”. Bedoelt u daar hetzelfde mee?

VAN VEEN Exact. Kijk, ik geloof dat alles het gevolg is van een handeling – zij het in geest of daadwerkelijke beweging. Ik ben dus onlosmakelijk verbonden met alles rondom me: mijn schilfer of mijn fractie in de tijd doet er echt toe. Ik realiseer me dat als je een blad van een boom plukt, dat een effect heeft op het geheel. Het denken dat jij doet of dat ik doe, verandert alles om ons heen. Elke gedachte is namelijk een gebeurtenis die een proces in beweging zet. En ik geloof dat wij in staat zijn om gedachten op te vangen en om te zetten

tot iets anders. Ik denk echt dat “het” er is: je hoeft het alleen maar te plukken. Als ik schilder, is er dus iets in het licht dat ik wil pakken. Het is er omdat ik het zie. Dat is ook wat bijvoorbeeld een fotograaf doet: naar het licht kijken en zorgen dat het zijn functie optimaal uitvoert binnen datgene dat hij of zij mooi vindt. Die fotograaf bepaalt dus wel hoe de foto eruit zal zien, maar het licht dicteert eigenlijk alles.

Imperfectie is het onderliggende thema van ‘Herfsthandschrift’, maar hebben uw schilderijen ook een optimistische boodschap?

VAN VEEN Het draait niet echt om een boodschap, maar vooral om het letterlijke besef van een waarneming en wat je daarmee aanvangt. Een voorbeeld: er is erg veel kapot in deze wereld, maar dat hoeft geen negatief fenomeen te zijn, want het is slechts kapot. Een scheur is maar een scheur en niets meer: wat jij er mee doet, kan de betekenis ervan veranderen. Kijk, gisteren las ik in de krant een volle voorpagina over die dolle schutter in Virginia die x aantal studenten heeft vermoord. Dat is vreselijk, maar er sterven elke dag ook 1500 kinderen aan aids, alleen al in Zuid-Afrika. Die stille dood heeft echter helemaal niet zo'n prominente betekenis in ons economisch besef. Nieuws in de westerse optiek, met andere

woorden. Dat is geen oordeel en zelfs geen mening, dat is enkel een vaststelling. Mijn punt is: zo'n artikel maakt duidelijk wat er niet staat. Daar zijn wij in feite allemaal mee bezig: wat het niet is. Daarom heb ik in mijn schilderijen ook voor scheurende en contrasterende beelden gekozen.

U hebt bewust geen techniek geleerd toen u begon te schilderen: denkt u nog nieuwe werkwijzen te leren als u er verder mee wil gaan?

VAN VEEN Dat hangt volledig af van de nood op dat moment, veel verstandigs kan ik daar eigenlijk nog niet over zeggen. (*gniffelt*) Mijn handvaardigheid is tot hier toe voldoende voor wat ik wil doen. Stel nu dat ik een vertaling of een interpretatie zou willen maken van iets dat ik niet ambachtelijk beheers, dan moet ik het ofwel niet doen, ofwel het me eigen maken. Ik ga in elk geval nooit proberen mensen te schilderen: die zijn er al, dus daar ligt mijn interesse niet.

Louter afbeelden intrigeert u niet.

VAN VEEN Niet meteen. Wel kan ik me voorstellen dat ik ooit de beweging van een lichaam in het licht zou willen schilderen. Dat zal je dan echter nooit als lichaam herkennen, omdat ik simpelweg niet in staat ben een totaalbeeld te zien. Van niets, overigens. (*lacht*) Ik kan slechts een fractie zien. Iemand die een mens schildert binnen een schilderij, schildert trouwens een ander mens. Hij vangt het in een kleiner kader, maar net daardoor krijgt die subjectieve waarneming zijn betekenis.

Is het schilderen een creatieve uiting die in de toekomst een steeds duidelijkere plaats gaat krijgen binnen uw artistieke bezigheden?

VAN VEEN Zeker. Momenteel ben ik zelfs in de weer met een project dat zijn oorsprong vindt in schilderdoeken. Het gaat om een oratorium, gebaseerd op gedichten van een achttienjarig meisje dat vermoord is in een concentratiekamp. Die gedichten zijn zo onvoorstelbaar mooi dat ze werkelijk iets in me hebben losgelezen. Wie weet wat voor prachtige literatuur ze had geschreven als ze was blijven leven! Ik wil met dit oratorium dus ook laten zien dat elke jonge mens recht heeft op een toekomst en dat wij ouderen daar gestalte aan kunnen geven. Dat heeft me doen nadenken over hoe je toekomst in kleur zou kunnen schetsen. Vervolgens heb ik daar acht tableaux over geschilderd en tentoongesteld in Büchenwald, een oud concentratiekamp vlakbij Weimar. Toen kon ik niet anders dan tegen die mensen zeggen: kijk, ik laat je deze beelden zien, want dat is wat ik eigenlijk wil laten horen. (*glimlacht*) Het is in mijn leven nog nooit eerder gebeurd dat een theaterproductie is begonnen met beelden die ik vooraf had gecreëerd.

Voetstappen over rare bruggen

Men noemt u wel eens vaker een “duivelskunstenaar”: welke betekenis heeft die term voor u?

VAN VEEN Geen. Alles wat ik doe draait gewoon om de schoonheid van het overleven, roeien met de riemen die je hebt. Kijk, ik heb vroeger enkele speelfilms gemaakt en die dienden voor mij slechts één doel: een emotionele voorbereiding op een tragiek die mij te wachten stond. Ik wilde dus in een verhaal vertellen wat er zou gebeuren als ik dat verhaal níét vertelde. Zoals je reeds zei: het is een overlevingsmecha-

nisme, een therapie, een voorbehoeding. Dan begin je steeds met een dilettante ervaring, maar die is er slechts om een volgende stap te kunnen zetten. Het houdt me dus niet zo bezig wat mensen daar van vinden: ik realiseer me ook wel dat als ik aan de overkant wil geraken, ik eerst een hele rare brug zal bouwen. Maar aan die overkant zal ik geraken, hoe dan ook. Zo heb ik de dood van mijn ouders voor mezelf ook willen voorbereiden door een golemachtige film te maken over iemand die de dood wil voorkomen door hem te stollen: iemand die de dood niet wil aanvaarden en hem dus zelf doodt om het moment voor te zijn, uit defensie. Dat weinigen die abstracte films spannend vinden, dat zal wel zijn, maar dat is dan ook niet de hoofdreden waarom een kunstenaar iets maakt.

Het draait om de behoefte van het moeten creëren.

VAN VEEN Ja, dat is het hele verhaal. En dat maakt het net zo fascinerend. Als ik mijn schilderijen hier zie hangen... Nou, dan ben ik blij. Want ze herinneren me aan wat ik op dat bepaalde moment voelde, wat ik wilde vastleggen.

In 2004 bezocht u onze stad reeds met de show ‘Andere Namen’, in 2005 was het de beurt aan ‘Verboden te Lachen’. U hebt net de meeste data van uw recente show ‘Herman’ in Antwerpen gegeven, staat hier momenteel met uw schilderijen en u komt na de zomer terug voor tien extra voorstellingen. De sinjoren vragen het bijna in koor: heeft Antwerpen iets voor u dat andere steden niet hebben?

VAN VEEN Natuurlijk. Dat heeft niets filosofisch in zich, het zijn gewoon feiten: ik heb in deze stad meer dan waar dan

ook doorgebracht. Mijn dochter heeft hier gestudeerd, ik ben hier destijds in het Kamertoneel begonnen, ik heb hier vrienden verloren en gevonden, mijn lief kwijtgespeeld, films gemaakt... Men begrijpt mij hier, want ik ben één van ons. Ik heb hier mijn voetstappen, mijn kilometers liggen. *Nou, da's mooi, man.* Ik voel me hier ook zo thuis: ik ben getrouwd met een Belgische die hier ook gespeeld, gewerkt en gewoon heeft. Nederland is mijn vaderland, maar België is mijn moederland. Ik heb hier een vriendin wonen die steeds tegen me zegt “ik zie u graag”. Hoe kan je ‘t beter zeggen? Dat is toch geweldig? Een Nederlander zegt gewoon “haai”. (*lacht*)

Zoals reeds gezegd komt u na de zomer terug voor tien extra voorstellingen: gaat het programma er anders uitzien?

VAN VEEN Dat weet ik niet en om eerlijk te zijn: daar ben ik ook helemaal nog niet mee bezig. Ik heb net twee keer in Kortrijk gespeeld en dat is echt een wereld op zich. Als ik daar dezelfde voorstelling speel als hier, is dat toch totaal verschillend omdat de stad helemaal anders aanvoelt. De taal heeft er ook een andere betekenis: als je in een bilinguale stad als Kortrijk “goedenavond” zegt, zeg je géén “bonsoir”. Die begroeting is bijna een soort pamflet: zeker voor mij, met mijn Hollandse ‘g’. Morgen ga ik naar Brussel, ongetwijfeld de hardste stad van dit land. Ondanks zijn Vlaamse en Waalse aspecten zie ik Brussel in de eerste plaats als een Europese bankstad. Daar is alles scherper, harder en cynischer: je moet er sneller zijn. Er is geen tijd, alles moet opschieten, de parkeergarage gaat dicht. Een heel New Yorkse haast, een gebrek aan identiteit, een patchwork. Antwerpen is altijd Antwerpen: een volksstad waar je de

tijd kan nemen.

Het is dus kwestie elke avond de juiste nuances aan te voelen.

VAN VEEN Absoluut. Donderdag is bijvoorbeeld ook niet te vergelijken met woensdag, en zaterdag is niet zondag. Vrijdagavond zijn de mensen moe en verheugen ze zich op het weekend: de energie in de zaal is dan niet te vergelijken met die op een donderdagavond. Ik heb voor mijn laatste show een liedje geschreven over de Boerentoren, de Jodenstraat en het Schipperskwartier: dat kan je eigenlijk enkel hier zingen. In Turnhout klinkt zo'n liedje anekdotisch, hier zal ik het nog even snel voor de pauze brengen. Als ik morgen naar Brussel rijd, zal ik nadenken over wat we die avond gaan doen. In grote lijnen heb je natuurlijk een repertoire, maar de manier waarop je dat ordent, wordt bepaald door de manier waarop de stad je aanspreekt. Het denkt, weet je wel? (*glimlacht*) Zo kan het zijn dat ik morgen bij een stoplicht sta, men mijn ruit inslaat en mijn gsm steelt. Nou, dan zal ik zeggen: ik kan u vanavond niet bellen. (*lacht*)

Een muzikale tsunami

U hebt recent nog een selectie van oudere nummers heropgenomen voor het album ‘Woorden op mijn zang’: waarop hebt u uw keuze van de liedjes gebaseerd?

VAN VEEN Een Antwerpse vriendin van mij, Franka Daels, is jarenlang mijn rechterhand geweest. Zij werd letterlijk door kanker vermoord, dus heb ik die cd gemaakt als een eerbetoon aan haar, met stukken waarvan ik wist dat zij ze erg mooi vond. Het is dus een boeket voor Franka, een cadeautje voor haar. Daarom is het ook

“Als men morgen mijn gsm steelt, dan zal ik zeggen: ik kan u vanavond niet bellen.”

uitgegeven in een beperkte oplage: het had geen enkele commerciële betekenis.

Binnenkort gaat u een nieuw album opnemen waarop u liedjes van allerlei bekende Nederlandse artiesten gaat coveren: kan u daarover al een tipje van de sluier oplichten?

VAN VEEN Dat wordt een cd met vijftien stukken die ik samen schrijf met gasten waar ik waardering voor heb. Er werkt dus een hele groep van schrijvers en muzikanten aan mee. De thema's hebben allemaal te maken met het Nederlandse karakter: zowel het fysieke als de mentaliteit. We zijn er momenteel druk mee bezig en enkele stukken ervan heb ik ook al in de Arenberg gezongen. In september verschijnt de cd: de gasten lopen van Thé Lau tot Henny Vriente en van Jan Savenberg tot Daniël Lohus.

'De Nederlanders' spreekt als titel van de serie dus ook boekdelen.

VAN VEEN Die titel slaat terug op de middeleeuwen: toen was er een periode in de muziekgeschiedenis waarin het Nederlandse lied zeer hoog stond aangeprezen. Het gaat om een groot gebied dat Vlaanderen, Nederland, Noord-Frankrijk en een deel van Duitsland omvat en waar 'de Nederlanders' woonden en werkten. Het lied was in die dagen eigenlijk de krant: *trouvères* en *Minnesänger* trokken van stad naar stad en bezongen het nieuws. Dat was dus een glorieperiode van Nederlands-Frans-Duitse composities en artiesten. Wel, ik heb het gevoel dat die tijd er nu ook is, dat de Nederlandse taal meer betekenis en relevantie heeft dan ooit. Ook de economie er rond is niet onbelangrijk: kijk naar rappers, humoristen, cabaretiers, de *charts*... Je zal érg weinig schaamte voor de moedertaal terugvinden. Zoiets probeer ik te bewaren

op een schijfje, net zoals met een schilderij. Als ik een mooie tekst lees of een mooi liedje hoor, dan steek ik dat nu eenmaal graag in een doosje.

Een tijd geleden is er met 'We hebben maar een paar minuten tijd' ook een Herman van Veen *tribute album* verschenen waarop allerlei verschillende artiesten zich aan uw nummers wagen: wat vond u daarvan?

VAN VEEN Dat was héél erg leuk: allemaal bandjes waar ik nog nooit van had gehoord die voor mijn zestigste verjaardag een eerbetoon hebben gemaakt. Er was ook een bijhorend verrassingsconcert, waarop alles wat iets van belang had in de provincie Utrecht die avond speelde. Nou, daar kwam wat voorbij! Verschillende moderne genres die een stuk van mij hadden bewerkt: *hartstikke leuk!*

De metalgroep Orphanage heeft bijvoorbeeld uw bekende nummer 'Opzij' letterlijk stevig bewerkt: wat vond u daarvan?

VAN VEEN Ik vond het echt allemaal prachtig, zonder uitzondering. En hard, jongen, soms! (*lacht*) Fascinerend. Wat nogmaals bewijst dat het in wezen niet uitmaakt wat je doet, hé? Ik heb gisteren in Kortrijk een blaadje gekocht dat vol stond met onbekende beginnende groepjes. Van begin tot eind heb ik het doorgenomen en ik had nog nooit van één van hen gehoord! Ik heb er gisteravond een liedje over geschreven met de titel 'Affiche'. Daarin noem ik enkel namen van groepen die ik niet ken: het gaat steeds maar door, het is uitzichtloos. Het lijkt wel een tsunami aan nieuwe ontwikkelingen. Hoezo, oude sneeuw, nieuwe sneeuw? Het zal sneeuwen. ■

Tekst: Matthias Meersmans

Foto's: Jef Leyssens

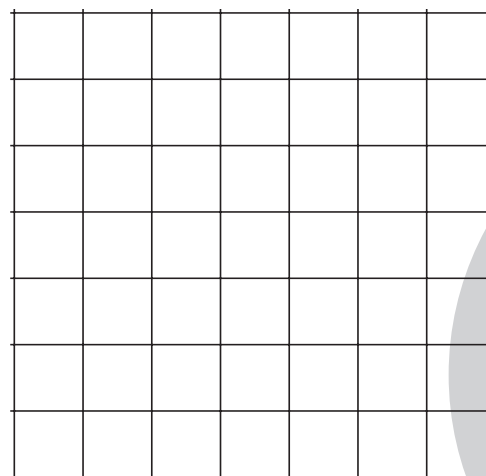
leef je uit in de pashokjes van plezier

Elk van de negen afbeeldingen bepaalt een woord. Dit woord past exact in het bijhorende puzzelstukje. Vul dat woord in, maar doe dit volgens de cijfertjes. De puzzelstukjes passen op hun beurt exact in het vierkantig rooster. Daarin vormen ze een vraag, en het antwoord daarop is exact wat wij zoeken.

Stuur uw oplossing naar dwars@ua.ac.be. Als het juist is, komt uw naam in een pot terecht. Daaruit trekt een volstrekt onschuldige hand de winnaar. Natuurlijk heeft die winnaar prijs.

Dankzij de inspanningen van de Associatie en de Stad Antwerpen zijn de cultuurcheques weer een feit. dwars geeft elke maand een cheque weg, met dank aan het departement Studentgerichte Diensten.

Oplossing dwars 39:

Jean-Marie Pfaff

Had het juiste antwoord gevonden en wint de felbegeerde cultuurcheques: Christel Herben

W	E	L	K	E	B	V
G	E	E	F	T	G	R
A	A	G	D	E	Z	W
A	R	T	E	M	E	D
E	M	E	N	S	E	E
N	T	R	A	P	I	N
Z	I	J	N	G	A	T

1. Artemis

Degen 2.

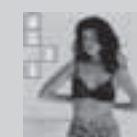
3. Graaf

Keel 4.

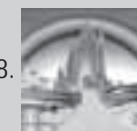
5. Ned

Nijptang 6.

7. Zeta

Weg 8.

9. Zwembrevet

snor

Vladimir Poetin

van de maand

Elke maand looft *dwars* een snor uit. Omdat sommige mensen al te weinig tering voor de nering krijgen, en omdat de snor zelf maar al te vaak een held in de schaduw blijft. Geef uw bikinilijn de vrije loop, laat nek- en rugtapijt welig tieren en ga voor de *global warming*-bewuste puur-look. Je spaart verwarmingskosten en een veel te dure, maar toch door Indische kindjes gemaakte trui uit, en dat voelt goed. Laat maar eens lekker zien wie *jij* bent. Terug naar de gouden tijden toen een harige huid nog heel gewoon was en niet glad als een achtjarige werd gewaxt! Leve het echte leven, leve het haar! Voel je thuis in het rijk van de *Schnurrbart!*

Vorige maand werd de snor nog met veel trots door eerwaarde André-Mutien Léonard gedragen, maar in juni is onze snor te gast bij een internationaal politicus: Vladimir Vladimirovitsj Poetin, de baas van de Russen! Vladimir is een uitstekende reputatie aan het opbouwen, zo uitstekend dat zelfs de *dwars*redactie van hem hoorde.

Dat Poetin zijn best doet, valt immers niet te ontkennen. Deze misschien wat ruwe bolster – hij blijft tenslotte een judoka – heeft een pit zo blank als de Siberische sneeuw. En toch wil niet iedereen die pit zien: denk maar aan al die stoute journalisten, hé Vladimir? *dwars* begrijpt dat die kritiek je af en toe teveel wordt en ach, journalisten heb je daar toch genoeg, in jouw Moskou. Wie mist dan Anna Politkovskaja, als jij het land maar kan blijven

sturen naar welvaart, naar fatsoenlijke levensomstandigheden? Een liefhebber van de mens kan alleen maar bewondering hebben voor hoe jij je menselijkheid tot zijn grenzen drijft. We voelen met je mee, als jij noodgedwongen terug moet grijpen naar je oude KGB-trucjes en we begrijpen het: Litvinenko was niet goed bezig, om over Chodorkovski maar te zwijgen.

Ons hart ziet ook af als we zien dat niet iedereen je inspanningen apprecieert, Vladimir. Als de pers, waarmee je toch regelmatig een vriendelijke babbel voert, je door het slijk haalt, of als er plots nog partijen met een andere mening dan de jouwe zijn. We zien de pijn op je gezicht als je overbewapende politiemannen op onschuldige – nu nog! – demonstranten

moet afsturen. Dat tussen die demonstranten nu net schaakgrootmeester Kasparov zit, naar wie de buitenlandse pers wel luistert, dat moet jij weer hebben. Laat Kasparov maar gewoon verder met de schaakstukken spelen in plaats van zich met grotemensenzaken bezig te houden. Zo'n man ziet jouw grote perspectief toch niet? Rusland heeft een sterke leider nodig, en iedereen vindt jou een sterke leider, op die paar gekkerds na.

Daarom, beste Vladimir, krijg jij van *dwars* een snor. Omdat je ook een beetje *dwars* bent, maar toch vooral een bovenstebeste kerel en prima alleenheerser. Alleen zouden we je wat vaker willen zien lachen. ■

Jef Leysens

Met dank aan...

de CDE-kok

Bart Van Herwegen is de man achter het studentenrestaurant van Campus Drie Eiken. Vroeger behoorden hij en zijn team tot de Sodexo-catering groep, maar sinds drie jaar maken ze officieel deel uit van de UA-catering. Naargelang het budget wordt er beslist wat er klaargemaakt wordt, maar de juiste gerechten kiezen blijft altijd een beetje gokken. In de mate van het mogelijke proberen Bart en zijn team rekening te houden met de commentaar van studenten en het personeel die dagelijks over de vloer komen. "Studenten zijn minder kritisch dan het personeel,"

zegt Bart. "Maar dat komt misschien omdat studenten hier nog geen tien jaar rondlopen," voegt hij er nog aan toe. Als we vragen naar de topgerechten, vertelt Bart ons dat er veel pastagerichte studenten zijn. "Maar ook videe en zelfs doodgewone hamburgers blijven graag geziene gerechten," zegt hij. Op donderdag vind je er steevast een saladbar, die ondertussen ook een vaste waarde is geworden op de campus. "Mocht ik die weglaten, kom ik in de problemen," zo klinkt het.

*Tekst: Charis De Craene
Foto: Jef Leyssens*

